

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sententiarum libri quattuor

Petrus <Paris, Bischof>

[Basel], 29. Nov. 1489

[Text]

[urn:nbn:de:bsz:31-304163](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-304163)

Reuocatio Suidonis fratris ordinis heremitarum sancti Augustini. xxxj.
Reuocatio Symonis facta Anno domi. M. ccc. l. j. Caplin xxxij.
Articuli in q̄b' mgr̄ sniaz cōit nō tenet xxxij.
Determinatio q̄dā Paris' facta p̄ almā facultatē theologicā. anno dñi. M. ccc. viij. super q̄busdā sup̄stitionib' nouit exortis. xxxiij.
Excerpta p̄ncipaliū articuloꝝ tractat' cuiusdā p̄ errores fratris Jobis de montefono ordiis p̄dicatoꝝ. in q̄ p̄tinent etiā errores p̄ immaculatam v̄ginis Marie p̄ceptionē. xxxv.

Isti sunt errores con-

denati a fratre Roberto kilunardi archiepo. Cantuariensi. de p̄sensu oim mgr̄oꝝ tam regentium q̄ nō regentiū apud oroniā die iouis. xx. ante festum sancti Lumberti in quadragesima. Anno dñi. M. cc. lxxvj.

Errores in grāmatica. Caplin. f.
Ego currit. tu currit. Currit et curro. eque sunt p̄fecte et congrue.

Itē currens est ego. Itē eque sunt cōgrue fortis legere. forti legere sicut fortem legere

Itē q̄ v̄bum manēs v̄bū pōt p̄uari oibus suis accidentib'. Itē q̄ nullū nomē est tertie p̄sone.

Errores in logica. Caplin. ij.

Q̄ tria p̄nt simul esse vera in aliq̄ materia
Itē q̄ syllogismus peccans in materia nō est syllogismus.

Itē q̄ nō est suppositio in p̄positiōe magis pro supposito q̄ p̄ significato. Et ideo idē est dicere Cuiuslibet hominis asinus currit. Et asinus cuiuslibet hominis currit. Itē q̄ hominis asinus currit. Itē q̄ animal est omnis hō.

Itē q̄ signū nō distribuit subiectū in comparatione ad p̄dicatum.

Itē q̄ v̄itas cū nēcessitate t̄m ē cū p̄stātia subiecti

Itē q̄ nō ē ponē demonstratōz sine reb' entibus

Itē q̄ ois p̄positio de futuro vera est nēcessaria.

Itē q̄ termin' cū v̄bo de p̄nti distribuit p̄ oibus differentijs tempoꝝ.

Itē q̄ ex negatiua de p̄dicato finito sequit' affirmatiua de p̄dicato infinito sine p̄stātia subiecti.

Errores in naturali p̄bia. Ca. iij.

Quotq̄ sūt cōposita. tot sūt oim p̄ncipia p̄ma

Itē q̄ forma non corrūp̄it in pure nihil

Itē q̄ nulla potētia actiua est in materia.

Itē q̄ p̄uatio est pure nihil et est in corpib' sup̄ celestibus. sicut in his inferiorib'.

Itē q̄ p̄uersiua ē generatio aialiū. sic elemētōꝝ

Itē q̄ vegetatiua. sensitiua et intellectiua sunt si m̄ il temp̄e in embriōe.

Itē q̄ intellectiua introducta corpi corrumpit vegetatiua et sensitiua.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

Itē q̄ s̄ba p̄ma non est composita neq̄ simplex.

sita neq̄ simplex.

Itē q̄ ips non est in p̄dicamento quantitatis.

Itē q̄ nō est inuentū ab Aristotele q̄ intellectiua manet post sepatōz.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit cōpletū diuersificat essentiam. S3 q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

Itē q̄ q̄n incōpletū sit sub cōpleto cēnon diuersificat essentiam.

debit ab angelis sanctis et a beatorum glorificatione.

Item quod una est essentia substantialis vel natura in patre et filio et spiritu sancto. Et eadem essentia in ratione forme in patre et filio et spiritu sancto.

Item quod spiritus sanctus putatur esse sanctus et amor procedit ab utroque scilicet patre et filio.

Item quod una sola veritas fuit ab eterno quod est deus. Et quod nulla veritas fuit ab eterno quod non sit illa veritas.

Item quod primum nunc et creatio passio est creatura.

Item quod malus angelus aliquis fuit bonus et non malus. Et post peccando factus est malus.

Item quod idem est locus corporis scilicet empireum celum sanctorum angelorum et beatorum animarum. et idem erit corporum humanorum glorificationum. et sicut idem est locus spiritualis sanctorum angelorum et hominum bonorum.

Item quod angelus est in loco per distinctiones. ita quod si est hic non est ibi in eodem instanti. impossibile est enim eum in eodem instanti esse ubique cum hoc sit proprium dei.

Item quod secundum quod ordinatum est et predestinatum a deo dabitur gratia et gloria.

Item quod malus angelus et Adama habuerunt unum posset stare. Et si non unum possent proficere.

Item eodem anno dominica que cantatur Letare iherusalem.

MDLXX. Guillelmus postmodum presbiterus.

episcopus in sermone beati Jobis baptiste in domo minorum Parisi predicavit quod liberum arbitrium habet potentiam naturalem ad recipiendum gratiam non effectivam aliquo modo quod falsum est. quia volens non recipit eam.

Secundo quod quidam natus nunquam fuit in gratia. scilicet per ipsam et aut iudas fuit. et nisi quod Jobes quod est contra fidem baptizati. enim habent gratiam de qua reprehensus publice in sequenti die apostolorum Petri et Pauli publice retractavit.

Idem et gratia omnibus asserentibus hanc veritatem data fuit in sermone Parisi Anno domini MDLXXI.

In octava Epiphanie. Capitulum v.

Isti sunt errores con-

demnati et excommunicati cum omnibus qui eos scienter docuerint vel asseruerint a domino Stephano Parisiensi episcopo. Anno domini MDLXXI. Die mercurij ante festum beati Nicolai hiemalis.

Primus articulus est quod intellectus omnium hominum est unus et idem numero. Secundus est quod illa est falsa vel improposita. hoc intelligit. Tertius est quod voluntas hominis ex necessitate vult vel eligit. Quartus est quod omnia que in inferioribus agunt subsunt necessitati corporum celestium. Quintus quod mundus est eternus. Sextus quod nunquam fuit primus homo.

Septimus quod anima que est forma hominis secundum quod hoc corruptibilis corrupto corpore. Octavus quod anima separata post mortem non patitur ab igne corporeo. Nonus quod liberum arbitrium est potentia passiva non activa. Et quod necessitate movetur ab appetibili. Decimus quod deus non cognoscit singula. Undecimus quod deus non cognoscit aliud a se. Duodecimus quod hominum actus non reguntur preiudicia divina.

Undecimus quod deus non potest dare immortalitatem vel incorruptibilitatem rei corruptibili vel mortali.

Capitulum vj

Isti articuli qui sequuntur

demnati sunt a domino Stephano Parisiensi episcopo de consilio magistrorum theologie. Anno domini MDLXXI. die dominica que cantatur Letare iherusalem. in ecclesia Parisiensi. Ubi excommunicavit in scriptis omnes illos qui eos docuerint vel defenderint. Et primo ordinatur illi qui sunt de deo.

Primus quod deus non est trinitas et unus. quasi trinitas non stat cum summa simplicitate. Ubi enim est pluralitas realis. ibi necessario est additio et compositio. exemplum de acervo lapidum.

Item quod deus non potest generare sibi filium. quod enim generatur ab aliquo habet principium aliud a quo dependet. et quod in deo generare non est signum perfectionis.

Item quod deus non cognoscit alia a se.

Item quod deus non potest dare perpetuitatem rei transmutabili vel corruptibili. ut est corpus humanum.

Item quod deus siue prima causa non posset producere effectum sibi equalem nisi temperaret suam potentiam.

Item quod deus non posset facere plures animas in numero.

Item quod deus nunquam plus creavit intelligentiam quam non creavit.

Item quod deus est infinite virtutis in duratione. non in actione. talis enim infinitas non est nisi in corpore finito si esset. Et quod prima causa non posset plures mundos facere.

Item quod sine agente proprio ut patre et sole a deo non posset fieri homo.

Item quod deus in hac vita mortali possumus intelligere per essentiam.

Item quod deus non potuit fecisse primam materiam nisi mediante corpore celesti.

Item quod a voluntate antiqua non potest novum procedere absque transmutatione precedente.

Item quod prima causa non habet cognitionem aut scientiam futurorum contingentium. Primo quod futura contingenta sunt non entia. Secundo quod futura contingenta sunt particularia. Deus autem cognoscit virtute intellectiva que non potest cognoscere particulare. Ubi si non esset sensus forte intellectus non distingueret inter sortem et platonem. licet distingueret inter hominem et asinum. Tertio propter ordinem cause ad causatum prescientia enim divina est necessaria causa prescientiarum.

Quarta ratio est ordo scientie ad scitum. Quis enim scientia non sit causa facti. ex quo tamen scilicet determinat ad alteram partem contradictionis. et hoc magis in scientia divina quam in scientia nostra.

Item quod primum principium non potest esse sine diversorum factorum hic inferius nisi mediantibus alijs causis. eo quod nullum transmutans diversimode transmutat nisi transmutatum.

Item quod ab uno primo agente non potest esse multitudo effectuum.

Item q̄ p̄mum p̄ncipiū nō est causa p̄pria eter-
norum nisi metaphoꝛice. i. q̄z conseruat ea. q̄a
nisi esset: ea nō essent.

Itē q̄ sicut ex materia nō pōt aliqd̄ fieri ex agē-
te. ita nec ex agente pōt aliqd̄ fieri sine materia.

Et q̄ deus nō est causa efficiēs nisi respectu ei⁹
q̄ habet esse in potentia materie.

Item q̄ entia declināt ab ordine cause p̄me i se
considerate. licet nō in ordine ad reliq̄s causas
agentes in vniuerso. hoc est error q̄z essentiali-
or ⁊ inseparabilior est ordo entiu ad causas p̄mam
q̄ ad causas inferiores.

Itē q̄ deus nō pōt esse causa noui facti. nec po-
test aliqd̄ de nouo pducere.

Itē q̄ de⁹ nō pōt mouere celū motu recto.

Et est ratio q̄z tunc relinqueret vacuū.

Itē q̄ deus nō pōt irregularit̄. i. alio mō q̄ mo-
uet mouere aliqd̄. q̄z in eo nō est diuersitas vo-
luntatis.

Item q̄ deus est eternus in agēdo ⁊ mouendo
sicut in essendo alioquin ab alio determinaret̄.
q̄d̄ esset p̄us illo.

Itē illud q̄d̄ de se terminat̄ vt deus. aut sp̄ agit
aut nunq̄ ⁊ q̄ multa sunt eterna.

Itē q̄ deū necesse est facere q̄cqd̄ immediate fit
ab ip̄o. Error. siue intelligatur de necessitate co-
actionis q̄z tollit libertatem arbitrii siue de ne-
cessitate immutabilitatis. q̄z ponit possibilitatē
aliter faciendi.

Item q̄ p̄mum p̄ncipiū non potest immediate
producere generabilia. quia sunt effectus noui.
Effectus aut̄ noui exigunt causam immediatā q̄
pōt aliter se habere.

Item q̄ p̄mum p̄ncipiū non pōt aliud a se pdu-
cere. q̄z omnis differentia q̄ est inter agens ⁊ fa-
ctum est p̄ naturam.

Item q̄ deus nō pōt immediate cognoscere cō-
tingentia nisi p̄ aliam causam p̄ticularem ⁊ p̄ri-
mam.

Item q̄ si oēs cause fuerint aliq̄n̄ in q̄cte. neces-
se est ponere deū mobilem.

Item q̄ deus est p̄ma ⁊ necessaria causa prime
intelligentie qua posita ponit̄ effectus. ⁊ sunt si-
mul duratione.

Item q̄ deus nō est necessaria causa mot⁹ cor-
porum superiorū ⁊ coniunctiōis ⁊ diuisionis cō-
tingentis in stellis.

Item q̄ ad hoc q̄ effectus omnes sint necessarij
respectu cause p̄me non sufficit q̄ ip̄a causa p̄ma
sit impeditibilis. sed exigit̄ q̄ cause medie nō sint
impeditibiles. Error. q̄z tunc de⁹ nō posset face-
re aliq̄cqd̄ effectum nouum sine causis posteriori-
bus.

Item q̄ deus possit agere p̄traria hoc est medi-
ante corpe celesti q̄d̄ est diuersum in vbi.

Item q̄ deus infinitus p̄tute. nō q̄z facit aliqd̄
de nihilo. sed quia cōmunicat motum infinitū.

Item q̄ deus nō pōt in effectū cause secundarie
ne ip̄a causa secundaria. Error.

Item q̄ effectus immediat⁹ a p̄mo debz eē vn⁹
tm̄ ⁊ simillim⁹ p̄mo.

Itē q̄ de⁹ vel intelligentia nō infundit sciam aie
humane in somno nisi mediante corpe celesti.

Itē q̄ p̄les sunt motores p̄mi celi. Error.

Item q̄ p̄mū immobile simplicit̄ nō mouet nisi
mediante aliquo motu. ⁊ q̄ tale mouēs immo-
bile est pars moti ex se.

Itē q̄ potentia actiua que pōt esse sine opatōe
⁊ p̄mixta potētie passiue. Error. si intelligat̄ de
quacūq̄ opatione.

Item q̄ de⁹ nō pōt indiuidua multiplicare s̄
vna specie sine materia.

Item q̄ forma quā oportet fieri ⁊ eē in materia
nō pōt agi ab illo q̄ nō agit ex materia.

Item q̄ deus nō pōt facere accidēs esse sine s̄-
iecto. nec plures dimēiones simul esse.

Item q̄ impossibile simplicit̄ nō pōt fieri a deo
vel ab agente. Error. si intelligat̄ de impossibili
s̄m numerū vel naturam.

Itē q̄ alius est intellectus in rōe s̄m q̄ deus in-
telligit se ⁊ alia. Error. q̄z licet sit alia rō intelli-
gendi. nō tm̄ alius intellect⁹ s̄m rationē

Item q̄ p̄ma causa est causa omnium entiu remo-
tissima. Error. si intelligat̄ cum p̄cisione. ita scz
q̄ nō p̄pinq̄uissima est.

Itē q̄ aliqua possunt casualit̄ euenire respectu
p̄me cause. ⁊ q̄ falsum est oia esse p̄ordinata a p̄-
ma causa. q̄z tunc euenirent de nec essitate.

Item q̄ in causis efficientib⁹ causa secundada
bet actionē quam nō accepit a p̄ma causa.

Item q̄ in causis efficientib⁹ cessante causa p̄ma
nō cessat secūda ab opatiōe sua. dū tm̄ scda opet̄
s̄m materiam suā.

Itē q̄ de deo nō pōt cognosci nisi q̄z est siue ip̄-
sum esse.

Itē q̄ deū esse ens p̄ se positiuē non est intelli-
gibile. s̄ p̄uatiue est ens aut p̄ se intelligibile.

Capitulum. vii.

Errores de angelo vel intelligentia.

Item q̄ omnia sepa-
rata coeterna sunt p̄mo p̄ncipio.

Itē q̄ intelligentie superiores creant aias rōnales
sine motu celi. intelligentie aut̄ inferiores creant
vegetatiuā sensitiuā motu celi mediante.

Itē q̄ intelligentia angel⁹ vel aia sepata nusq̄ ē.

Itē q̄ s̄be sepate eo q̄ habent vnū appetitū non
mutant̄ in ope aut opatiōe.

Itē q̄ intelligentie siue s̄be sepate q̄s dicūt eē eter-
nas nō hūt p̄pe cām efficientez s̄ metaphoꝛice.
q̄z hūt cām p̄seruantem in esse. s̄ nō sunt facte de
nouo. q̄z sic essent transmutabiles.

Itē q̄ in substantijs sepatis nulla est possibilis
transmutatio. nec sunt impotentia ad aliquā mu-

tationem aut ad aliud quia eterne sunt et immu-
nes a materia.

Item qd sbe sepate que non hnt materiā p quam
plus sint in potentia q̄ in actu. et sunt a causa sp̄
eodem mō se habente. ideo sunt eterne.

Item qd sbe sepate p suū intelle: tuz causant res
ad extra.

Item qd intelligētia motrix celi influit in animam
rōnalē sic corp⁹ celi influit in corp⁹ humanum.

Item qd angelus nō pōt in actus oppositos imme-
diatē: s̄ in act⁹ mediatos. et b̄ mediātē alio vt or-
be sole vel celo.

Item qd angelus nihil intelligit de nouo.

Item qd si esset aliqua sba sepata q̄ nō moueret
aliq̄ corpus in hoc mūdo sensibili nō claudere-
tur in vniuerso.

Item qd sbe sempiternē sepate a materia habent
bonū. qd est eis possibile cum pducunt. nec de-
siderāt aliquid quo carent.

Item qd sbe sepate sunt sua essentia. qz in eis idem
est qd est et p hoc qd est.

Item qd omne qd nō hz materiā ē eternū. qz qd
non est factū p transmutationē materie p̄us nō
fuit ergo eternū.

Item qz intelligētia non hnt materiā deus non
posset p̄es res eiusdem speciei facere. et qz mate-
ria non est in angel⁹ contra fratrem Thomā

Item qd intelligentie supiores non sunt cā a'icui⁹
nouitatis in inferioribus. Et qd supiores iserio-
bus sunt causā eterne cognitiōis.

Item qd intelligentia p̄ficā a deo in eternitate. q̄a
fm se totū immutabilē est. aia aut celi nō.

Item qd intelligētia inferior recipit esse a deo p in-
telligentias medias.

Item qd scia intelligentiē nō differt a sba intelligen-
tie. ibi em̄ nō est diuersitas intellecti ab intelligen-
tibilitate. nec diuersitas intellectōis.

Item qd sbe sepate sunt in actu infinite. infinitas
em̄ nō est impossibilē nisi in reb⁹ materialibus.

Item qd intelligentie supiores imp̄munt in infe-
rioribus sicut anima vna intellectuā imp̄munt
in aliam et in animam sensitiuā. et p talē imp̄sio-
nem incantator aliq̄s p̄icit camelum in foueaz
solo visu.

Item qd intelligentia cum sit plena formis imp̄-
mit alias formas in materia p corpa celestia tā-
q̄ p instrumenta.

Item qd substantie sepate sunt alicubi p opatio-
nem. et non possunt moueri ab extremo in extre-
mum. nec in mediū. nisi qz possunt velle opera-
ri aut in medio aut in extremis. Error. si intelli-
gatur sine opatione s̄bam nō esse in loco. nec trās-
ire de loco in locū.

Item qd intelligentia sola volūitate mouet celum.

Item sbe sepate nusq̄ sunt fm s̄bam. Error. si in-
telligat ita qd sba sit res essendi i loco. verum est
qd nusq̄ sunt fm substantiam.

Capit. viii.

Errores de anima et intellectu.

Item qd intellectus nō

est forma corpis. nisi sicut nauis nauis. nec est
p̄fectio essentialis homis

Item qd intellectus qm̄ vult induit corpus. qm̄
nō vult non induit.

Item qd ex sensitiuo et intellectu nō sit vnum
p̄ essentiam nisi sicut ex intelligentia et orbe. hoc
est vnum p oppositionem.

Item qd intellectus humanus est eternus. qz est
a causa semp̄ eodem mō se habente. et qm̄ nō hz
materiā p quā p̄us est in potētia q̄ in actu.

Item qd aia sepata nullo mō patit ab igne.

Item qd intellectus est vnus numero oim̄ licz om-
nino sepe a corpe hoc. nō tñ ab omni.

Item qd intellectus sortis corrupti nō hz scientiā
eorū que habuit.

Item qd aia humana nullo mō est mobilē fm locū
nec p se nec p accidens. et si ponatur alicubi fm
s̄bam suam nunq̄ mouebit de vbi ad vbi.

Item qd scia aie est eterna. et qd intellect⁹ agēs et
possibilē sunt eterni.

Item qd mot⁹ celi sunt ppter aiaz intellectuam
et qd aia intellectuā sui intellectus nō pōt educi:
nisi mediante corpe.

Item qd nulla forma ab extrinseco veniēs pōt fa-
cere vniū cū materia. qz em̄ sepabile est cū eo qd
est corruptibile vnum non facit.

Item aia sepata nō est alterabilis fm p̄ham licz
fm fidem alteret.

Item qd aia rationalis qm̄ recedit ab aiali adhuc
remanet animal viuū.

Item qd anima intellectuā cognoscēdo se cogno-
scit omnia alia. species em̄ oim̄ rerū sibi sunt cō-
create. sed hoc cognoscere non debet intellectū
nostro vt noster est. sed fm qd intellectus ē agēs
error est.

Item qd aia est inseparabilis a corpe et ad corrupti-
onem armonie corpalis corrumpit aia.

Item qd scia m̄gri et discipuli est vna et eadē nu-
mero et ratio est. qz intellectus vnus est. qz for-
ma non multiplicat nisi quia educitur de poten-
tia materie.

Item qd intellect⁹ agēs nō copulat nro possibilē.
et qd intellect⁹ possibilē nō vnif nobis fm s̄bam.
et si vniret vt forma nobiscum esset inseparabilē.

Item qd opatio intellect⁹ nō vniti copulat corpi.
ita qd opatio est rei nō habentis formā q̄ opet.

Error ē. qz ponit qd intellect⁹ nō sit forma hois.

Item qd nihil potest sciri ab intellectu post eius
sepationem.

Item qd intellectus qd est postrema hois p̄fectio ē
penitus abstractus. Vel qd intellect⁹ vicia vt ē
postrema opatio hois. et est totalitē abstractus.

Item qd intellectus possibilē est inseparabilē a corpe.

simpliciter quantum ad hunc actum est species receptio. et quantum ad iudicium quod sit per simplicem specierum acceptionem vel intelligibilem compositum.

Item si intelligatur de receptione omnimoda. **Item** si intellectus agens est quidam substantia separata superior ad intellectum possibilem. et quod secundum substantiam potentiam et operationem est separatus a corpore. nec est forma corporis humani.

Item quod inconueniens est ponere aliquos intellectus nobiliores alijs. quia cum illa diuersitas non possit esse a parte corporis oportet quod sit a parte intelligentiarum et sic anime nobiles et ignobiles essent necessaria diuersarum specierum sicut intelligentie. **Error**. quia sic anima christi non esset nobiliores anime iude.

Item quod intellectus speculatiuus simpliciter est eternus et incorruptibilis respectu vero huius hominis corruptibilis corruptis fantasmatibus in eo.

Item quod intellectus possibilis nihil est in actu antequam intelligat. quia in natura intelligibili esse aliquid in actu est esse actu intelligens.

Item quod ex intelligente et intellecto sit una substantia. eo quod intellectus sit ipsa res intellecta formaliter.

Item quod nos peius vel melius intelligimus. hoc peruenit ex intellectu passiuo quem dicunt esse potentiam sensitiuam. **Error** est. quia hoc ponit unum intellectum in omnibus. aut equalitatem in omnibus animalibus.

Item quod intellectus non potest transire de corpore in corpus. ita quod successiue sit motor diuersorum corporum.

Item quod intellectus nisi per sua naturalia potest peruenire ad cognoscendum essentiam sine cause. hoc male sonat et est error si intelligatur de cognitione mediata.

Item quod anima nunquam moueret nisi corpus moueretur. sicut graue vel leue nunquam moueretur nisi aer moueret.

Capitulum ix.

Errores de voluntate siue libero arbitrio.

Item quod de sua natura

non est determinatum ad esse vel non esse. non determinatur nisi per aliquod quod est necessarium respectu sui. **Error**.

Item quod voluntas manente passione et scientia. in particulari et in actu non potest agere contra eam.

Item si ratio recta et voluntas recta. **Error** est. quia est contra glossam Augustini super illud psalmi. Concupiuit anima mea desiderare te. Et quia secundum hoc ad rectitudinem voluntatis gratia non esset necessaria: sed solus scientia. quod fuit error pelagii.

Item quod voluntate existente in tali dispositione in qua nata est moueri. et mouente sic disposito quod natura sit mouere impossibile est voluntatem non velle.

Item quod ordo est causa voluntatis medici vt sanet.

Item quod voluntas et intellectus non mouentur in actu per se: sed per causam sempiternam. scilicet per corpus celestia.

Item quod appetitus cessantibus impedimentis necessario mouetur ab appetibili. **Error** est de intellectu.

Item quod voluntas secundum se est indeterminata ad opposita sicut materia. Determinatur autem ab appetibili sicut materia ab agente.

Item quod homo agens ex passione coacte agit.

Item quod post conclusionem factam de aliquo faciendo. voluntas non manet libera. et quod pene non adhibetur a lege nisi ad correctionem ignorantie et vt correctio sit alius principium cognitionis vel generationis.

Item quod voluntas hominis necessatur per suam cognitionem sicut appetitus bruti.

Item quod nullum agens est ad vtrilibet imo determinatur.

Item quod effectus stellarum super liberum arbitrium sunt occulti.

Item quod voluntas nostra subiacet potestati corporis celestis.

Item quod voluntas necessario persequitur quod firmiter creditum est a ratione. et quod non potest abstinere ab eo quod ratio dicitur. hoc autem necessitatio non est coactio: sed natura voluntatis.

Item quod homo in omnibus suis actionibus sequitur appetitum et spiritum maiorem. **Error** est. nisi intelligatur de maiore et in mouendo.

Item quod non est possibile esse peccatum in peccatis anime superioribus. et ita peccat passio et non voluntate.

Item quod scientia prariorum solum est causa que anima rationalis potest in opposita. et quod potentia simpliciter una non potest in opposita nisi per accidens et ratione alterius.

Item quod anima nihil vult nisi mota ab alio a se. istud falsum est. anima seipsa vult. **Error**. si intelligatur mota ab alio. scilicet ab appetibili vel ab obiecto ita quod appetibile ei obiectum sit tota ratio motus voluntatis ipsi.

Item quod duobus bonis oppositis. quod fortius est fortius mouet. **Error** est. nisi quantum est ex parte boni mouentis.

Item quod omnes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item quod oes motus voluntarii reducuntur ad motum primum. **Error**. nisi intelligatur in motu primo simpliciter non creatum. Et intelligendo de motu secundum substantiam et non secundum deformitatem.

Item qd hō est hō pte aiam rationalem.

Caplin. xj.

Errores de mūdo et mūdi eternitate.

Item qd nihil est eter

num a pte finis qd nō sit eternū a pte principij.

qz est fides et Error.

Item qd redeuntibz cor pibz celestibz orbz in idem punctū. qd sit in. xxx. milibz annozū redibūt idem effectus qui et modo.

Item qd nō fuit pimus hō nec erit vltimus imo sp fuit et sp erit hoīs ex hoīs generatio.

Item qd generatio hoīs est circularis eo qd forma hoīs redit pluries sup eandem pte materie.

Item qd qz fortes facti nō receptibilz eternitatē et si dē esse eternū necesse est vt trāsmutet nafa et spē.

Item qd mōs ē eternū qd ad oēs spēs in eo pte- tas et qd tps eternū et motus et materia agēs et sus- scipiēs. qz ē a potētia dei infinita et impossibile est innouationē esse in effectu sine innouatōe in cā.

Item qd nihil esset nouū nisi celū essz variatus re- spectu materie generabiliū.

Item qd impossibile est soluere rōes phi de eter- nitate mūdi: nisi dicam qd voluntas pmi ipicat in impossibilia.

Item qd duo sūt pncipia etna. scilicet corp⁹ et aia ei⁹.

Item qd tria sūt pncipia etna i celestibz. subiectus mot⁹ etna aia corp⁹ celestis. et pmi mouēs des- deratū. Error: est. quo ad duo pma.

Item qd mōs ē etn⁹. qz oē qd hz naturā p quam possit esse in futuro toto. hz naturā p quā potu- it esse in toto pterito.

Item qd mōs licet sit fact⁹ ex nihilo. nō tñ ē fact⁹ de nouo et quis de nō esse extierit ad eē. nō esse nō pcessit esse duracione s natura tñ.

Item qd theologij dicentes qd celū qnqz dēscit ar- guunt ex falsa suppositōe. Et qd dicere celuz esse et nō moueri est dicere fdictoria.

Item qd infinite pcesserit celi reuolutōes qd nō fuit impossibile cōphēdi a pma cā s ab intellectu creato

Item qd elementa sunt etna. sunt tñ facta deno- uo in dispositione quam mō habent.

Item qd quis generatio hoīm possit deficere vo- lūtate pmi. tñ nō deficiet. qz orbz pmi nō tñ mo- uet ad generationē elementozū s etiā hoīm.

Item qd si celū stare ignis in stupā non ageret. qz nec deus esset.

Item qd celū nūqz dēscit. qz generatio inferiorū q est finis mot⁹ celi cessare nō debet. Alia rō. qz celum suum esset et suā vtutem hz a motore suo. et hoc pfluat celū per suū motuz. vñ si cessaret a motu: cessaret ab esse.

Item qd cui⁹ et tps nihil sunt in re: s solū in apre- hensione.

Item qd q generat mōm fm totū ponit vacuum. Qz loc⁹ necario pcedit generatū i loco et tūc añ mōi generatōz fuisset loc⁹ sine locato qd ē vacuū

Item qd elementa pma generatione sunt facta ex i- lo chaos. sed sunt eterna.

Item qd vniuersum nō pōt deficere. qz pimum agens hz trāsmutare materiā eternalitē vicissim

Itūc ad istam formā. nūc ad illā. et sic materia nata est trāsmutari.

Item qd tps est infinitū qd ad vtrūqz extremū licet em impossibile sit infinita esse ptraita quo- rum aliqd fuit ptraiscundū. nō tñ impossibile ē infinita esse ptraita. quozū nullū fuit ptraiscū- dum. Error.

Item qd naturalis pbs simpliciter debz negare mū- di nouitatē. qz innitit causis et rationibz natu- ralibus. Fidelis aut pōt negare mūdi eternita- tem. qz innitit causis supnaturalibus.

Item qd rō phi demonstrās motū celi eternum. non est sophistica. Et mirū est qd hoīs pfundi hoc nō vidēt.

Item qd creatio nō est possibilis quis ptrariuz sit tenendū fm fidem.

Item qd non est verū qd aliqd fiet ex nihilo vel ne- q factum sit in pma creatione

Item qd creatio non debet dici mutatio ad esse. Error. si intelligat de omni modo mutatiōis

Errores de celo et stell. Caplin. xij

Item qd corpora cele-

stia mouent a pncipio extrinseco qd ē aia. et qd mouet p aiam et p vtutē appetitiuam sicut aia

Sicut em aia appetens mouet. ita et celū.

Item qd corpa celestia ex se habent eternitatem. sive sbe. sed nō eternitatē sui motus.

Item qd aia celi est intelligentia. Et orbēs celestes sō sunt instrumenta intelligentiarū sicut orga- na sicut auris et ocul⁹ est organū vtutis sensitive

Item qd si in aliqz hūore vtute stellarū deuenirent ad talē pportionē cuiusmodi pportio est in ses- minibz pmozū parentū. Ex illo hūore possz ge- nerari hō. Et qd sufficient psser generari ex pu- trefactione vel ex putredine.

Item olim formarū causa effectiua est orbis.

Item natura q est pncipiū mot⁹ in corpibus ce- lestibus est intelligentia mouens. Error. si intel- ligat de natura que est actus vel forma.

Errores de natura generabiliū et corrupti- bilium. Caplin. xij.

Item qd forme nō re-

cipiūt diuisione. nisi fm diuisionē materie. Er- roz. nisi intelligat de formis educatis de potētia materie.

Item qd forma material nō pōt creari.

Item qd nihil debet credi nisi p senotū. vñ qd ex p- se notis pōt determinari vel declarari.

Item qd materia exterior obedit sbe spūali. Error. si intelligat simpliciter et fm oēm modū trāsmu- tationis.

Itē q̄ indiuidua eiusdem sp̄ei vt sortes ⁊ plato differūt sola rōe materie. Et q̄ forma hūana eadem existente numero in vtroq̄ non est mirū si idem numero est in diuersis locis.
Itē q̄ possibile est q̄ materialiter fiat ignis diuini vniuersale.

Capitulum .xiiij.

Errores de necessitate euentus rerū.

Item q̄ nihil fit a casu. sed oia ex necessitate eueniūt. Et q̄ omnia futura q̄ erunt: necessitate erūt. Et q̄ nō erūt impossibile est esse. Et q̄ nihil euenit contingēt cōsiderando oēs casus. Error: q̄ cōcurfus causarum est de diffinitōe casualis. lib. v. de consolatione phie.

Item q̄ ex diuersitate locorū acquirūt necessitates euentū.

Item q̄ ex diuersis signis celi significant diuersas conditiones in hoibus tam honorū aut donorū sp̄ialium q̄ rerū temporalium.

Itē q̄ q̄busdā signis aut figuris sciunt hoim intentiones ⁊ mutatiōes intentionū. Et an intentiones ille p̄ficiēde sint. Et q̄ p̄ tales figuras sciuntur euentus pegrinorū. captiuatio hoim. aut solutio captiuorū. Et an nati futuri sint scietes vel latrones.

Item q̄ ferunt q̄ dispositio vniuersi p̄cedit ex prudentia diuina nō immediate: s̄ mediate motu superiorum. Et quod istud facit nō imponit necessitatem inferiorib⁹. q̄ habent contrarietatem sed superioribus.

Itē q̄ sanitatē ⁊ infirmitatē vitā ⁊ mortē. attribuunt positioni siderū ⁊ aspectui fortune dicentes. q̄ si cum aspererit fortuna viuet. si nō aspererit morietur. Error.

Item q̄ in hora generatiōis hois in corpore suo. ⁊ p̄ consequens in anima que sequit ex ordine causarū superiorū ⁊ inferiorū inest homi dispositio inclinans in tales actiones ⁊ euentus. Error nisi intelligat de euentibus naturalib⁹ ⁊ p̄ vias dispositionis.

Capitulum .xv.

Errores de accidente.

Item q̄ cū deus non compat ad entia in rōe cause material vel formalis. nō facit accidēs esse sine subiecto. De cuius rōe est in actu inesse subiecto suo.

Itē q̄ accidēs exis sine subiecto nō ē accidēs nisi equo. Et q̄ impossibile ē q̄ritatē siue dimensionem esse p̄ se. s̄ em̄ esset ip̄am esse s̄bam.

Itē q̄ facē accidēs esse sine subiecto h̄z rōz impossibilē implicat p̄dictionē. vt credim⁹ in eucharistia. Quint⁹ error: Itē q̄ de⁹ nō posset facere accidēs sine subiecto. nec pl̄s dimensiones s̄ esse.

Errores de scia vel phia. Capitulum .xvi.

Itē q̄ omnes sciētie

sunt necessarie p̄ter phisicas disciplinas. Et q̄ nō sunt necessarie nisi p̄pter p̄suetudinē hoim. Itē q̄ nulla questio disputabil est p̄ rōz quam phis nō deberet disputare ⁊ determinare. quia rōes accipiunt a rebus. Phia aut oēs res habz p̄siderare s̄m diuersas sui ptes.

Itē q̄ possibile vel impossibile simpliciter. id ē oibus modis est possibile. vel impossibile s̄m phisosophia.

Itē q̄ sapientes mundi sunt phi tñ.

Itē q̄ nō ē excellētor status q̄ vacare phie.

Itē q̄ hō non debet esse p̄tentus auctoritate ad habendū certitudinē alicuius q̄stionis.

Itē q̄ ad h̄ q̄ hō habeat certitudinē p̄clusiōis oportet q̄ sit fundat⁹ sup̄ p̄ncipia p̄ se nota. Error: q̄ generalit̄ tam de certitudine apprehensionis q̄ adhesionis loquit.

Errores de sacra scriptura. Capitulum .xvii.

Item q̄ sermōes theologi fundati sunt in fabul.

Itē q̄ nihil plus scit p̄pter scire theologiam.

Itē q̄ fabule ⁊ falsa sunt in lege xp̄iana sicut et in alijs.

Itē q̄ lex xp̄iana impedit addiscere.

Itē q̄ lex natural̄ phibet interfectionē aialium irrationabilū. sicut rōnabilū licet nō tñ.

Errores de fide ⁊ sacramentis. Ca. xviii.

Item q̄ non est curā

diuz de fide si dicat aliqd̄ eē hereticū. q̄ ē fide Itē q̄ nō est credendū nisi p̄ se notū. vel ex p̄ se nonis possit declarari.

Item q̄ nō est curandū de sepultura.

Itē q̄ non est orandū.

Itē q̄ non est confessio faciēda nisi ad apparentiam.

Errores de raptu. Capitulum .xix.

Item q̄ raptus et vi

hiones non h̄z fieri nisi p̄ naturam.

Errores de vitijs ⁊ virtutibus. Ca. xx.

Itē q̄ peccata cōtra naturā vtpote abusus in coitu licet sint p̄ naturam sp̄ei. nō tñ p̄ naturam indiuidui.

Itē q̄ simplex fornicatio vtpote solutus cuz soluta non est peccatū.

Itē q̄ dignitas eēt i causis superiorib⁹ posse facē peccā ⁊ mōstra p̄ter intētionē. cū natura h̄ possz

Itē q̄ delectatio in actib⁹ venereis nō impedit actū siue vsū intellectus.

Itē q̄ p̄tinentia non est essentialit̄ x̄tus.

Itē q̄ p̄fecta abstinētia ab actu carnis corrumpit virtutem ⁊ speciem.

Itē q̄ paup̄ i bonis fornicē pōt agē i moralib⁹
Itē hūilitas put̄ q̄s nō ostentat ea q̄ h̄z: s̄ vili-
pālit̄ r̄ hūi: it̄ se nō est v̄tus. Error: si intelliga-
tur q̄ nec v̄tus nec actus v̄tuosus.

Itē q̄ nō sunt possibile alie v̄tutes nisi acquisi-
te vel innate.

Itē q̄ castitas n̄ ē mai⁹ bonū q̄ p̄scā abstinētia
Itē finis terribilis est mors. Error: si excludat
terrorē inferni q̄ est extrem⁹.

Errores de resurrectione. Capitulum. xxj.

Itē q̄ nō cōtigit cor-
pus corruptū redire idem nūero. nec idē nume-
ro resurget. Error.

Itē q̄ resurrectio futura nō d̄z credi neq̄ cōce-
di a p̄ho. q̄ impossibile ē inuestigari p̄ rōes. Er-
ror: q̄ etiā p̄ho d̄z captiuare intellectum in obse-
quium fidei xp̄i.

Errores de felicitate siue beatitudine. Ca. xxij.

Itē felicitas nō pōt
a deo infudi inmediate. Itē dicē dare deū feli-
citatē v̄ni r̄ nō aliū est sine rōe r̄ signentū

Itē q̄ hō ordinat⁹ q̄tū ad intellectū r̄ effectum
s̄c̄ pōt esse sufficientē p̄ v̄tutes intellectuales et
morales. de q̄b⁹ oquit̄ p̄ho in ethicis est suffici-
entē dispositus ad felicitatē eternā.

Itē q̄ felicitas habet in hac vita r̄ nō in alia.

Itē q̄ hō post mortē amittit omne bonū.

Itē q̄ bonū q̄d hōi possibile est p̄sistit in v̄tuti-
bus intellectualibus.

Sequunt̄ articuli p̄denati [Paris]. Ca. xxij.

Iti articuli quisequū
tur fuerūt p̄denati in facultate artū p̄si. A. B.
ccc. xliij. i festo natiuitatē dñi. q̄ null⁹ m̄ḡ bac-
calari⁹ v̄scholar⁹ i artū facultate legēs p̄sius
audeat aliquā p̄positōz famosā illi⁹ autor⁹ cui⁹
librū legit dicē simplr̄ eē falsā. v̄l eē falsā de v̄tu-
te s̄mōis: s̄ credi debeat q̄ autor h̄z ponēdo illā
habuit v̄nū intellectū. s̄ v̄l p̄cedat eā v̄l sensuz ve-
rum distinguat a sensu falso. Causa hui⁹ est q̄
pari ratiōe p̄positiones bible absolute s̄mone
erunt negande. q̄d est piculosum. Et quia s̄mo
non habet veritatem nisi ex impositione r̄ vsu
cōmuni accipit̄ vel aliorū. ideo talis est virtus
s̄mōis qualis eo cōiter autores v̄nū. r̄ q̄lem
exigit materia. cum s̄mōnes sint inq̄rēdi penes
materiā subiectā.

Itē q̄ non dicat simpliciter vel de v̄tute s̄mōis
omne p̄positionē esse falsā q̄ esset falsa s̄m sup-
positionem p̄sonalem te. minorū. eo q̄ iste error
ducit ad errorem p̄orem. Autores enī sepe v̄tū-
tur alijs p̄positionibus suppositōis.

Itē q̄ nō dicat q̄ nulla p̄positio distinguendā
sit qm̄ hoc ducit ad p̄dictos errores. r̄ q̄ si disci-
pulus v̄nū sensum p̄positōis accipiet: et do-

ctor aliū intellexerit. discipulus false informabi-
tur donec p̄positio distinguet̄. Sili si opponēs
v̄nū sensum intelligat. r̄ respondēs aliū recipiet
disputatio erit ad tm̄ si nulla fiat distinctio.

Itē q̄ nul⁹ dicat nouā p̄positōz esse p̄cedēdā
si nō sit vera in eius sensu p̄ho. q̄ hoc dicere du-
cit ad errores p̄dictos. q̄: bible r̄ autores non
s̄p v̄tūf̄ s̄mōibus s̄m p̄prios sensus ip̄orum
Magis enī oportet in affirmādo vel negandō
s̄mōnes ad materiā subiectā attendere q̄ ad p̄o-
p̄tatem s̄mōis. Disputatio nanq̄ ad p̄prietā-
tem s̄mōis attendens r̄ nullā recipiens p̄posi-
tionem p̄ter q̄ in sensu p̄p̄io. nō ē disputatio: nisi
si sophistica. Disputationes doctrinales r̄ diale-
ctice q̄ inq̄sitionem veritatis attendāt modicam
habent de nomibus sollicitudinē.

Itē q̄ nullus dicat sciam nouāz esse de reb⁹ q̄
nō s̄nt siḡ r̄ que nō sunt termini vel orationes.
qm̄ in sciētis v̄timur terminis p̄rebus quas no-
biscū portare nō possum⁹ ad disputatōes. ideo
sciam habem⁹ de rebus licet mediatis terminis
vel orationibus.

Itē q̄ nullus asserat simpliciter absq̄ oratōe vel
distinctōe istas p̄positiones vel p̄siles q̄ Sor-
tes vel plato vel deus r̄ creatura nihil sunt. q̄
ista p̄ba p̄ma facie male sonant: q̄ talis p̄posi-
tio sensum v̄nū h̄z falsum. videlicet si negatio
in hac dictione nihil implicat intelligeret can-
dem cadere supra ens singulariter. sed vt supra
entia pluralit̄.

Capitulum. xxij.

Iti sunt articuli re-
uocati Anno dñi. A. B. ccc. xvij. ij. die octo. p̄-
sius p̄ fratrem Johannē Guion ord̄is minorū
in domo p̄dicatorū.

Itē q̄ generare s̄m suā rōz formalē nō sit i p̄e.

Itē q̄ generare realit̄ elicītū sit in diuinis.

Item q̄ generare siue elicītū siue inelicitum sit
in filio.

Item q̄ generare r̄ generari in diuinis accepta
notionaliter sunt idem inter se in diuinis.

Item dicere q̄ pater in diuinis nō sit formaliter
generans alia generatiōe q̄ illa q̄ filius formalit̄
ter est genitus.

Capitulum. xxv.

Errores iohānis de
mercuria ord̄inis cisterciē. Articuli p̄dena-
ti p̄ m̄ḡos p̄senses. Anno dñi. A. B. ccc. xlviij.
r̄ p̄hibiti oibus baccalaris legentib⁹ q̄ legunt
v̄l legerūt snias s̄b pena p̄uatiōis ab oi h̄noze
facultatis quoz articuloz aliq̄ reputant̄ erro-
nei aliq̄ suspecti aut male sonātes in fide.

Item q̄ satis erat possibile q̄ p̄ voluntatem aut
volitionē creatā xp̄s aliqd̄ voluit q̄d nunq̄ de-
buit enquire.

Itē q̄ x̄ps potuit dixisse falsuz & asseruisse asser-
tione creata tam vocali q̄ mentali.

Itē q̄ q̄libet q̄ vult de^o vult efficacit̄ ita esse.

Itē q̄ de^o facit q̄ aliq̄s peccet & q̄ sit peccator.

Itē q̄ vult voluntatem bñplaciti q̄ ille sit peccator.

Itē q̄ nullus peccat volendo aliq̄libet aliq̄ q̄ de^o
velit cum velle.

Item q̄ deus aliquid reprobat q̄ ip̄e vult vo-
luntate bñplaciti.

Itē quēlibet peccantē de^o vult peccare volūta-
te bñplaciti. & facit eū peccare & vult q̄ peccet.

Itē q̄ de^o facit malū esse & peccatū esse.

Item q̄ peccatū magis est bonū q̄ malū.

Item q̄ aliq̄s faciat aliq̄d oīno vt de^o vult ip̄m
facere voluntate bñplaciti q̄ talis peccet.

Itē q̄cūq̄ peccat p̄format voluntatē suā volun-
tati bñplaciti dei sic q̄ illa vult sicut deus vult
eum velle.

Itē q̄ possibile est x̄pm fm voluntatē creatam
errasse & fm hoīem mendaciū ptulisse.

Item q̄ posset dici q̄ anima x̄pi vnita x̄bo sal-
tem p̄ accidens posset odire deuz vel respucere si
ue detestari.

Item q̄ si aliquis hñs vsū liberi arbitrii inci-
dens in temptationē tantā q̄ nō possit illi resiste-
re. moueat ad illecebrā cū aliena vxore nō com-
mittit adulteriū. & sic de alijs peccatis.

Itē q̄ aliqua est possibilis passio cui voluntas
etiam habita gr̄a quacūq̄ sine miraculo nō pos-
set resistere quin eliceret actuz fm illā. & tal' act'
non est peccatū.

Itē q̄ non est peior demeritorie in casu q̄ vitio-
sum h̄z habitū demeritoriū cum actu. q̄ qui ha-
bet consimilē habitum sine actu.

Item q̄ nō est peior moralit̄ qui vitiosuz h̄z ha-
bitum & actū q̄ qui habitū eiusdem ratiois ha-
bet sine actu.

Item q̄ nō est melior meritorie qui h̄z habitum
meritoriū & actū q̄ qui habet p̄similē habitum
sine actu.

Item q̄ ma'us quacūq̄ malicia actuali & habi-
tuali equalibus ad inuicem non est peior ex ac-
tuali simul q̄ ex actuali tantum vel ex habitua-
li tantū.

Item q̄ bonus q̄cūq̄ bonitate actuali & habi-
tuali ad inuicem equalibus nō est magis bon'
ex vtraq̄ q̄ ex habituali tm̄.

Item q̄ nulla creatura aut nulla circūstātia rei
bona diminiuit peccatū quin sit tantū q̄tum fo-
ret sine illa ceteris paribus.

Item q̄ pia intentio & naturalis pietas augent
peccatū & non diminiuit ceteris paribus.

Itē peccatū post longā p̄suetudinē cōmissum ē
minus q̄ foret añ p̄suetudinē.

Item q̄ odiū pximi nō est demeritoriū nisi q̄ p̄
bitū a deo.

Itē q̄ p̄babiliter posset sustineri cognitionem

vel volitionem nō esse distinctā ab aīa. imo ē b̄
sa anima & sic sustinēs nō teneret nec cogeret
negare p̄positionē p̄ se notam. nec negat̄ aut oī-
tatem admittendam.

Itē q̄ p̄babile est in lumie naturali nō esse a cō-
dentia: s̄ oēm rem esse subam. & q̄ vbi nō esset
des hoc esset ponendū vt p̄babilis posset poni.

Itē q̄ nō est euidēs euidētia reducta ad cer-
titudinem p̄mi p̄ncipiū quin q̄cūq̄ quod est poss'
p̄duci nob̄ ilius.

Itē q̄ tenentes vel cōiter tenet q̄ intentio voli-
tio sensatio sint q̄litates subiectiue existentes in
aīa q̄s pōt deus creare se solo & qui h̄ ponē vult
habet concedere & dicere q̄ deus potest facere
se solo q̄ anima odiret pximum & deū nō demer-
itorie.

Item q̄ deus est cā aliquid actus demerito-
riū vt demeritorius est.

Itē q̄ de^o ē cā pcti vt pctm̄ ē. & mali iq̄tū malū
est.

Itē q̄ q̄cūq̄ volūtas causat aliq̄d causat talit̄ i
x̄tute p̄me cause.

Itē q̄ de^o est causa maxima & immediata p̄ua-
tionis & iusticie in actu.

Itē q̄ de^o est actio & causa peccati vt pctm̄ est.

Itē q̄ deus est causa cuiuslibet modi act' & cui-
uslibet circūstantie p̄ducte.

Item q̄ a deo est q̄ actus demeritori' sit iq̄tū
demeritorius est.

Itē q̄ quacūq̄ creatura demōstrata h̄ est vera
h̄ chimera intelligit̄ hec chimera pōt intelligi.

Itē q̄ q̄cūq̄ creatura demōstrata h̄ est vera. b̄
res maior deo pōt cogitari.

Itē q̄ p̄p̄ opa alicui' futura bōa de^o p̄ordia-
uit aliquem ab eterno.

Itē q̄ aliq̄s p̄destinat' ē ab et̄no p̄pter bonum
vsū liberi arbitriū quē de^o p̄sciuit eū habiturū.

Itē q̄ nō sic q̄tis & misericordit̄ de^o p̄destinauit
illū quē p̄destinauit quin & p̄oibus bonis ip̄s
futuris vel alterius.

Articuli contra mḡm Nicolauum de vltima
ria Anno dñi. M. ccc. lxxv. post festū omniū
sanctorū.

xxvj.

Isti sequētes articu-

li fuerunt in rhomana curia p̄demnati p̄ mḡm
Nicolauū supradictū publice in vniuersitate pa-

Dixi q̄ mul- (risensi reuocati.)

ta venerūt ad animū ex q̄bus p̄p̄ndi seu iudica-
ui bonū esse simplicit̄ scribere istum tractatū. et

q̄ vltior dilatio displicebat deo. reuoco tanq̄
p̄sumptuosum suspectū & piculosum.

Itē q̄ de reb' p̄ apparētia naturalia quasi nulla
certitudo h̄ri pōt. illa tm̄ modica pōt in b̄rent tē-

pore h̄ri si hoīes intellectū suū p̄uertant ad res
nō ad intellectū Aristo. seu cōmentatoris. reuo-

co tanq̄ falsum & erroneū.

Item q̄ nō pōt euidētia p̄dicta ex vna re inferri seu concludi alia res. vel ex non esse vnus ad esse alterius. reuoco tanq̄ falsum ⁊ erroneum ⁊ suspectum.

Item q̄ ille p̄positio nes de? est de? nō est penitus idem significant licet alio ⁊ alio mō. reuoco tanq̄ falsum.

Item q̄ dixi ⁊ scripsi q̄ hec p̄positio hō ē aial nō est fm fidem necessaria nō attendēs p̄ nunc necessariam cōnēritatē p̄dictorū terminorū. reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi p̄obdoloꝝ in p̄ncipio p̄mo q̄n legi sententias ⁊ in epla secūda ⁊ sexta q̄s scripsi ⁊ Bonifaciū q̄ ex eo q̄ vna res est nō pōt euidētia euidētia ducta ex p̄mo p̄ncipio referri q̄ alia res sit. reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi in locis p̄dictis q̄ ex eo q̄ vna res ē nō pōt inferri euidētia q̄ alia res nō sit. reuoco tanq̄ falsum ⁊ erroneū.

Item ex eo q̄ vna res non est pōt euidētia inferri euidētia ducta ex p̄mo p̄ncipio q̄ alia non sit. reuoco tanq̄ falsum.

Item ex eo q̄ vna res non est nō pōt euidētia inferri q̄ alia res sit. reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi in epla tertia ad Bonifaciū q̄ certitudo euidētie non h̄z gradus. reuoco tanq̄ falsum.

Item in eadem epla q̄ de s̄ba materiali. alia ab anima nostra non habem? certitudinē euidētie reuoco tanq̄ falsum.

Item in eadem epla q̄ excepta certitudine fidei nō est alia certitudo nisi p̄mi p̄ncipij: vel que in p̄mum p̄ncipiū potest reduci vel resolui. reuoco tanq̄ falsum.

Item in epla q̄rta ad Bonifaciū q̄ hec p̄sequētia a est ⁊ p̄us non fuit. igit̄ alia res ab a est euidētia deducta ex p̄mo p̄ncipio. reuoco tanq̄ falsum ⁊ hereticū.

Item epla q̄nta ad Bonifaciū q̄ hec consequētia nō est euidētia euidētia deducta ex p̄mo p̄ncipio. ignis est app̄roximatus stupe. ⁊ nullus est impedimentū. igitur stupa comburet. reuoco tanq̄ falsum.

Item in eadē epla q̄ nō scim? euidētia q̄ aliq̄ cā causet efficacitē q̄ nō sit de?. reuoco tanq̄ falsum.

Item in eadē epla q̄ non scim? euidētia q̄ aliq̄s sit vel esse possit effectus naturalis p̄ducti. reuoco tanq̄ falsum.

Item eadem epla q̄ q̄buscūq̄ acceptis q̄ p̄nt eē causa alicui? effecti? nō scim? euidētia q̄ ad positionem eorū sequat̄ effectus positiu?. reuoco tanq̄ falsum.

Item q̄ nescimus euidētia q̄ in aliq̄ p̄ductione p̄currat subiectū. reuoco tanq̄ falsum hereticū ⁊ erroneum.

Item epla p̄dicta q̄ nulla pōt esse simplici demonstratione q̄ ex existētia causarū demonstratur existentia effectus. reuoco tanq̄ falsum hereticū ⁊ erroneum.

cum ⁊ erroneum.

Item epla p̄dicta q̄ non ē nobis euidētia notū q̄ possit fieri aliq̄ demonstratio a p̄ori realit̄ differenti. reuoco tanq̄ falsum.

Item q̄ nō pōt euidētia ostendi nobilitas vni? rei sup̄ aliam rem. reuoco tanq̄ falsum.

Item in p̄dicta epla q̄ q̄cūq̄ re demonstrata nullus scit euidētia q̄n excedat in nobilitate omnes alias res. reuoco tanq̄ falsum.

Item q̄cūq̄ re demonstrata nullus scit euidētia q̄n illa scit deus si p̄ deū intelligam? ens nobilitatissimum. reuoco tanq̄ falsum.

Item eadem epla q̄ aliq̄s nescit euidētia q̄ vna res sit filius alteri?. reuoco tanq̄ falsum hereticū ⁊ erroneū.

Item eadē epla in q̄libet re ostensa nullus scit euidētia q̄n ip̄e idem debeat imponere honorē maximum. reuoco tanq̄ falsum ⁊ d.

Item epla p̄dicta q̄ aliq̄s nescit euidētia q̄n ista rōn abili? posset p̄cedi si aliq̄ res est de?. est p̄ductus. reuoco tanq̄ falsum erroneū.

Item dixi in vico straminū q̄ nō pōt euidētia ostēdi q̄n q̄libet res sit eterna. reuoco tanq̄ falsū erroneum ⁊ hereticū.

Item epla sexta ad Bernardū dixi q̄ pane demonstrato nō pōt euidētia ostēdi q̄n ibi sit aliq̄ res q̄ non sit accidens in instrumento reuocationis reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi epla septima q̄ pōt dici sine p̄tradictione ad quā q̄s pōt duci q̄ ois res de mūdo est p̄ducta. reuoco tanq̄ falsum erroneū hereticū ⁊ blasphemum.

Item epla eadem dixi q̄ ista p̄sequētia nō ē euidētia a est p̄ductū. igit̄ aliq̄s p̄ducens est a vel fuit. reuoco tanq̄ falsum.

Item epla nona ad Bernardū dixi q̄ iste p̄sequētie nō sunt euidētes. act? intelligēdi ē. igit̄ intellect? est actus volēdi est. igit̄ voluntas ē. reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi semel in vico straminū q̄ nō pōt euidētia ostēdi q̄n oia que apparent sint vera. reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi in q̄dam disputatōe q̄ de? ⁊ creatura nō sunt aliq̄d. reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi in q̄dā disputatōe q̄ p̄dictoria ad iurēcem significat idem. reuoco tanq̄ falsum.

Item dixi q̄ vidi in dictis aristot. ⁊ cōmentatoris q̄stioēs mille determinatas ⁊ q̄s nō inueni rōes demonstratiuas: s̄ mihi bñ occurrūt aliq̄ p̄ q̄s videbat̄ mihi q̄ ita possent teneri rōnes opposite sic p̄posite ab eis. q̄s tñ dixi nō esse determinatas ⁊ oppositas s̄ soluz p̄babilis. Istū articulū assero falsū. ⁊ reuoco sic iacz Item q̄ cū noticia q̄ pōt h̄ri fm apparētia naturalia posset in modico tpe mltū admirari q̄ aliqui studēt in Aristotele ⁊ cōmētatore ⁊ vsq̄ ad etatem decrepitā. ⁊ p̄pter eorū fmōes logicos de-

serat res morales et cā boni cōmunis intm q
nunc exurrexit amic' veritatis. s. q. et ipemet et
fecit sonare tubam suā: vt dormientes in somno
excitaret. Contristati sunt valde et qsi armati ad
capitale bellū cōtra eū irruerūt. Istū articulu
reputo falsum et psumptuosum.

Itē q res absolute pmanentes de qbus dicitur cōf
q generant et corrumpunt sunt eterne: siue sint
sbe siue accidentia. Reuoco et assero tanq̄ fal
sum hereticū et erroneū.

Itē q in rebus naturalib' nō ē nisi mot' local'
disgregatiōis et pgregatiōis ita q qn ad talem
motū sequit' pgregatiō corporū athomaliū na
turaliū colligunt ad inuicē et fortiumē naturam
vni' suppositi dicit' generatiō. qn segregant' dicit'
corruptio. Et qn p motū locale athomalia cum
aliquo supposito q sunt talia q nec aduent' eorū
videt' facere ad motū suppositi vel ad id qd dicitur
et patio natural' eius tunc dicitur alteratiō.
Istū articulu assero hereticū et reputo falsum.

Itē q lumen nihil aliud est q̄ qdā corpa q nata
sunt sequi motū sol' vel alterius corpis luminosi.
ita q fit p motū locale talis corpis aduenien
tium ad pntiam corpis luminosi. Et si dicat' q
non fit p motū localem qz in instanti fit. Respo
detur q imo fit in tpe sicut sonus licet nō pcep
amus qz sic subito. Istū articulu reputo falsum

Itē q vniūsum est pfectissimū sibi se et sibi oēs
suas ptes. et q nulla pōt esse impfectio nec in to
to nec in ptrib' ppter hoc oportet totū et ptes ef
se eternas. nec transire de nō esse ad esse. nec ecō
uerso. qz ad illud sequeret' necessario in vniuerso
vel in ptribus eius impfectio. Istum articulum
reuoco falsum et erroneū.

Itē qd est in vniūso meli' ē ipm q̄ non ipm.

Istū articulu reputo et assero falsum et erroneū.
Item q due albedines aut quecūqz duo indiui
dua eiusdem speciei conueniūt ad sensum vel in
tellectum vt eadē res. sunt oino eadē. nec debet
eis negari aliquis q̄dus idempnitatis q̄tū cūqz
sint in diuersis sit' us vel suppositis. Istuz arti
culum reputo falsum et erroneū.

Item q pmiatio bonoz et punitio malozum p
hoc fit q qn corpa athomalia segregant' remanent
qdā spūs qui dicunt' vnus intellectus et
alius sensus. et isti spūs sicut in bono se habebāt
in optima dispositōe sic se habebunt in finicis:
sibi q illa iudicia in finicis pgregabunt. et sic i
hoc bonus pmiabit. malus aut punitet. qz in fi
nicis qn iterabit' pgregatiō suozū athomaliū
habet sp suam ma ā dispositiōe. vel pōt aliē
poni q illi duo spūs bonozū qn dicunt' corrum
pi supposita eorū sunt alteri supposito cōstituto
et athomis pfectiora. Et q tale suppositū sit mi
noris pfectionis. idcirco intelligibilia magis q̄
pūs remeant ad eos. Istum articulu assero fal
sum et erroneū.

Itē q omne corruptibile includit in se repugnā
tiam et pditionem. reputo falsum erroneū et he
reticum.

Item q isti conclusioni Res pmanētis nature
sunt eterne. magis est assentiendum q̄ opposite.
Et si aliq dicant eū negare fidem. Et si nō osten
ditur vel non ostendūt q hoc nō pnt dicere nisi
mentiēdo. Istū articulu reputo falsum.

Item q actus aīme nre sunt eterne. sed q aliq̄
intelligimus aliq̄ nō. hoc p tanto est. qz p mo
tum spūalem reddid' aliqua ratio intelligibil' cū
pungunt' aliqua circa sensū sicut dicit in reb'
pmanētibus mutabilibus. nihil est nouum de
nouo in esse positū. cū aliqua res est aliq̄ pns
alicui p motū locale cui pmo nō erat pns. Istū
articulu assero falsum et reputo hereticū.

Itē q supposita redibūt eadem nūero p reditū
corpoz celestiu ad eundem sitū. Istū articulu
asserō falsum et reputo erroneū.

Item q eadem intellectio q nunc est in pns mi
hi erit postea pns alteri supposito. istū articulu
reputo falsum.

Item q potentie nihil recipiunt ab obiectis: s
pntē obiecto sic. et alijs cōcurrentib' ad opatōz
potentie aliq̄ realitas effici' pns aīe q̄ pns non
erat pns. et tū erat alteri pns. nec fit pns. vt
sic p resolutionē corpoz athomaliū vt dicit' s
solū p quendam motū spūalem iuxta gratiam.
Istū articulum reuoco et assero falsum in se
ordine ad pcedentem heresim spatentē.

Item sicut vilia tendunt ad centrū et ad terram
ppter vniūgenitātē. qz sunt similia. ignis autē
ad ignē et corpa alia nobilia ad sibi similia. ita videt'
q ad aīas nobiles veniant exemplaria nobilia.
et ad viles vilia. et q sunt de terra terrea loquūt'
vñ tal' aduentus exemplaris nobilitū vel viliū vi
det' attestari pfectionē vel impfectionē aīaz qz
talia exemplaria vt sic non veniūt nisi ppter vni
genitātē. istū articulu reprobo et reputo falsū
Item q si nō ponent generatiōz nō ponēt sbe
ctum sed solū ordinem ipius cause post non esse
puta hoc ens est et pns nō fuit. vel si aliq̄d motū
intelligeret hoc esset respectus fundatus in ente
nec sub alio intellectu pcederent pclusionē opo
sitam ppoz ex nihilo nihil fit. istum articulum
reputo falsum.

Item qz desideriu naturale nō est frustra. iō qd
qd desideramus aliq̄ adipiscemur. vñ qd cūqz
appetit ire ad nram dñam aliq̄ ibit. istū articu
lum reputo falsum erroneū et hereticū.

Item anno. xxx. quo fecit istū tractatum fecit p
clamari q legeret libz politice Aristotel' sibi hac
forma q quicumqz voluerit audire libz politi
corum Aristotel' vna cum qbusdam q̄stionibus
in quibus disputat' de iusto et iniusto p q̄s pote
rit nouas leges condere. conditas si que sunt cor
rigende corrigere. veniat ad talē locum et inue

niet m^gm Nicolau de vlticuria q̄ docebit oīa
 ista in dicta lectura. In q̄dam q̄stione determi-
 nasse videt q̄ in aliquo casu furtum sit licitum
 et exemplificat in casu qui sequit̄. P̄onat q̄ ali-
 q̄s iuuenis bene natus inueniat aliquē q̄ in bze
 ui valeat eum instruere in omni sciētia speculati-
 ua que potest haberi de rebus creatis. et nō ve-
 lit facere nisi ille iuuenis det centum libras q̄s il-
 le iuuenis non pōt habere nisi p̄ furtum. Dixi q̄
 in hoc casu furtum erit licitum illi iuueni. q̄d p̄
 batur sic. Quod est amabile deo. illud est faci-
 dum. sed q̄ ille iuuenis acquirat scientiam p̄fe-
 ctam est amabile deo. et non pōt p̄ alium modū
 fieri vt dictum est nisi p̄ furtum. igit̄ furtum est
 faciendum. Istū articulū reputo et assero fatuū
 quo ad p̄conisationem. hereticū quo ad determi-
 nationem. falsum quo ad p̄bationem.
 Itē q̄ b est p̄ncipiū p̄mū et nō aliud. si aliqd̄ est.
 aliqd̄ est. istū articulū assero falsum.
 Itē q̄ de^o et creatura non sunt aliqd̄. falsus et scā-
 dalosum est. put̄ vba sonant.
 Itē significabile cōplexū p̄ istū cōplexū deus et
 creatura distinguunt̄ nihil est. assero falsum et
 scandalosum.
 Itē q̄ est transitus de p̄tradictorio in contra-
 dictorium sine mutatione reali cuiuscūq̄ intrin-
 secti. istū articulū reputo falsum.
 Itē q̄ quecūq̄ distinguunt̄ summe distiguū-
 tur et equaliter distiguunt̄. Istū articulū repu-
 to falsum.
 Itē q̄ deus pōt p̄cipe creature irrationabili-
 ter vt habeat ipm̄ odio et ipa obediēs plus me-
 retur q̄ si ipm̄ diligeret ex p̄cepto. qm̄ hoc face-
 ret cum maiori conati et magis contra p̄riam
 inclinationem. istū articulū assero falsum.
 Itē si aliquis velit conformare voluntatē suā
 voluntati diuine. sequit̄ necessario altera pars
 illius disiunctiue vt q̄ deus eū instrueret de oī-
 bus necessarijs et concernentibus salutem suam
 ita q̄ errare nō posset. vel q̄ nō erraret. et si erra-
 ret in quocūq̄ actu suo ille error. nō esset sibi im-
 putatus nec peccaret: imo mereret̄ in omī actu
 p̄sequente talē errorē. imo plus vel tm̄ q̄tū eli-
 ciendo actū oppositū sequēdo iudiciū rōis. istū
 articulū assero falsus et reputo erroneū. put̄ iacz
 Itē q̄ in p̄ncipio p̄mo suo tenuisse dicit̄ q̄ quili-
 bet tenet plus diligere meliorē p̄ximū se q̄ seip-
 sum. istū articulū reputo falsum.
 Itē q̄ ecclesia sancti sepulchri Parisi^o predi-
 casset dicit̄. q̄ qlibet tenet plus diligere p̄ximū
 meliorem se. Istū articulū reputo falsum.
 Itē q̄ m^gr Nicolau de vlticuria p̄dic^o dice-
 re debeat alte et intelligibili^o q̄ p̄ter istos articu-
 los et p̄positiones p̄ cum reuocatas. ac multos
 alios articulos falsos et hereticos hui^o eple et li-
 belli cōbusti fuerūt in scriptis reuocare debeat
 publice solenni^o expresse p̄positiones p̄ eū corā

nobis reuocatas. alios articulos a p̄dictis asse-
 rendo aliquos falsos aliq̄s p̄sumptuosos etiam
 et q̄ debeat iurare in p̄sentia n̄ra ad sc̄tā dei euā-
 gelia q̄ nūq̄ tenebit aut docebit etiam clam vel
 palam et representauit se cancellario Parisiensi et
 vniuersitati m^gro^o et scholarū Parisi^o studē-
 tium et etiā regentiū. Caplm. xxvij.

Isti articuli qui sequū

tur sunt condemnati ab ep̄o Parisiensi et m^gris
 theologie regentibus Parisi^o Anno dñi .M.
 ccc. xl. in octaua Epiphanię dñi.

Itē q̄ diuina essentia in se nec ab hoīe nec ab
 angelo vidēbit̄.

Itē q̄ diuina essentia licet sit eadem in p̄re et fi-
 lio et sp̄s sancto vt est essentia tm̄ vt est forma siue
 in rōe forme est vna in p̄re et filio. et nō vna i sp̄s
 sancto.

Itē sp̄s sanct^o put̄ est amor vel nexus nō p̄ce-
 dit a p̄re et filio. s̄ tm̄ a patre.

Itē q̄ multe fuerūt veritates ab eterno q̄ non
 erant deus.

Itē q̄ cōp̄a glorificata nō erūt in celo empī-
 reo cū angel. s̄ in celo cristallino vel aliquo q̄d ē
 supra firmamentū q̄d p̄sumebant dicere de bea-
 ta v̄gine.

Itē q̄ p̄mum nūc et creatura non est creator.
 nec creatura.

Itē q̄ angelus in p̄mo instanti sue creationis
 fuit malus et nunq̄ bonus.

Itē q̄ angelus in eodem instanti potest esse i-
 diuersis locis.

Itē q̄ q̄ habebit meliora naturalia habebit de
 necessitate maiorem grām et gloriā.

Itē q̄ diabolus nunq̄ habuit vñ stare posset.
 Itē nec Adā in statu innocentie.

Caplm. xxviii.

Copia cedule reuoca-

tionis quorūdam articulorū fratris Dionysij
 foulechat ordinis fratrum minorū facte per eun-
 dem Parisiū et in curia rhomana. Reuerendi
 magistri inci et domi dixi aliqua in p̄ncipio meo
 sententiarū que in nonnullorū auribus male so-
 nuerūt et ex causa. Ego veritate coact^o. et ex or-
 dinatione reuerendi patris domini Cancellarij
 Parisiensi. ac facultatis theologie magistrorum
 tanq̄ ecclesie et dicte facultatis theologie humi-
 lis filius ipa dicta in p̄fato p̄ncipio meo male
 posita corrigo sub hac forma. Quia tertia con-
 clusio articuli quarti fuit hec q̄ hec bene dicta:
 imo sup̄būdicta lex et dulcissima. vīz lex amo-
 ris de qua loq̄bar omnem aufert pp̄rietatem et
 dominiū. pbauit q̄ non q̄rit vindictā q̄ patiens
 est. s̄ ad Lhor. xliij. nō grossiciem cordis. q̄ pa-
 tiens est doloris p̄ximi. Itē nō est ambitiosa
 q̄tum ad honores. Nō querit que sua sunt q̄tū
 3

ad temporalia. vñ glosa non emulat. i. nō inuidet
qz non eam aliena cōtristat facilitas. sed alteri
bonū diligit vt suū. **P**redictam cōclusionē reuo
co tanq̄ falsam erroneā et hereticam. qz ch:ist⁹
et apostoli illam legem pfectissime tenuerunt. et
adhuc multi tenent et p dei gratiam tenebunt q̄
pprietatem et dominiū habebunt. dico etiam q̄
auctoritas apostoli et glosa p quas pbabam nō
pbant dictam cōclusionē. nec sunt ad propo
situm vt apparet intuitu textum et glosas autē
ticas super illo. **E**x illa cōclusionē intuli corre
larium p̄mum q̄ hec lex dispensat duo p̄nomia
possessiva. s. meum et tuum. pbauit. qz ista duo
vnum faciūt. imo etiam omnia in vnum cōgre
gāt. sicut **B**ernardus dicit de celesti hierarchia
c. j. in p̄ncipio. **O**mnē datum bonū et omne do
num pfectum desursum est descendens a p̄re lu
minū. **S**ed et cunctis a p̄reluminis moti appa
ritionis p̄cessus ad nos bonitatis dono veniēs
rursus sicut vnum faciēs x̄tus suscitatioe nos
adimplet et conuertit ad congregantis p̄ris vni
tatem et deificam simplicitatē. amor eā oia vni
tatis vniū facit. s. dei. qz non querit que sua sunt:
sed que iesu x̄pi.

Item intuli secundū correlariū q̄ nō min⁹ facit
omnia cōmunia charitas quā extrema necessi
tas. pbauit. qz et vnum sit ex amore dei. et alterū
ex amore sui. sed affectio iusti est intensior et eli
gibilior: quam cōmodo p baccalario de sancto
Bernardo in secūdo correlario q̄rte cōclusionis
articuli. igitur confirmaui p **A**ugustinū in pro
logo contra q̄nq̄ hereses dicentē. q̄ pl⁹ obligat
charitas q̄ necessitas. dico nunc q̄ ista duo cor
relaria vt sequunt̄ ex cōclusionē p̄dicta sunt fal
sa. et dico q̄ auctoritates ille q̄s adduxi nō faciūt
ad p̄positum.

Item ex p̄dicta cōclusionē intuli aliud correa
rium quod fuit quartū. q̄ legem hāc dedit x̄ps
discipul⁹ suis p̄ncipalit̄ et actualit̄ exequendum
non solū habitualit̄. pbauit. qz dixit. **H**ec man
do vobis vt diligatis inuicem sicut et dilexi vos
Joh. xv. **P**er istud correlariū intelligēdo hāc
legem amoris auferentem omnē pprietatem et
dominiū. put cōclusio dicit sic intellectū reu
to falsum erroneū hereticū et contra determina
tionem ecclesie. dico etiam q̄ auctoritas quaz al
legauit non est ad p̄positum.

Ite cōclusio quarta et final⁹ mea fuit q̄ actual
abdicatione cordialis voluntatis et temporalis po
testatis dominiū seu auctoritatis statū perfectissi
mum ostendit et efficit. pbauit. quia hoc p̄ regu
la p̄fectionis a x̄po datum est. **M**atth. xix. **S**i
vis p̄fectus esse: vade et vende omnia q̄ habes:
et da paupibus. **I**dem **L**u. xix. **I**dez **M**at. x.
vnde nō dixit. pone in arca aut in serinio. sed si
videas paupes da. qz vt dicit x̄ps **M**at. xxvj
Pauces semp habebitis vobiscū. me autē non

semp habebitis. et dicebam q̄ ideo nō dicat hō
hanc regulam a deo esse datā: s. animi p̄paratio
nem. s. si opus sit. qz vbi semp opus est sp̄ debet
fieri. **S**ed quia reuera paruus color sufficit ad
excusationem agere volenti. **I**sti volūt dare in
telligere q̄ auricalcū est aurum et sel mel. s. si ex
ignorātia crederent. tñ est qui querat et iudicet.
q̄ pbationes dicunt hanc cōclusionē esse po
sitam vniuersaliter. ideo ip̄am vniuersalit̄ itelle
ctam dico falsam erroneā et hereticā. qz nec cri
stus nec apostoli statum p̄fectissimū habuissent.
et auctoritates ad eam pbandam adducte nō sūt
ad p̄positum. vt p̄t̄ p̄ glosas ordinarias et do
ctores in hoc studio et alibi approbato. **A**lias
pbationes vt pbant istam cōclusionē reuoto
falsas et erroneas. **E**t vltimam dico falsam iniu
riosam et scandalosam. **E**x p̄dicta cōclusionē
q̄rta inferebam p̄mum correlariū q̄ x̄pm nō ab
dicasse h̄mōi possessionem et ius in temporalib⁹
nō habet ex noua lege imo potius oppositū. qz
Mat. viij. **F**ilius hominis non h̄z vbi caput
reclinat.

Item secundū correlariū est istud q̄ hāc legē p̄
regula p̄fectionis x̄ps docuit et exemplo confir
mauit. pbauit p̄ regulā nunc dictā. **V**ade et ven
de oia que habes etc. **E**tiam qz vocati omnia di
miserunt. **M**atth. x. **B**eloneū. **P**et⁹ et alij re
tia. **M**at. xix. **E**cce nos reliquimus oia. **I**sta
duo correlaria reuoco tanq̄ falsa erronea et he
retica et s̄ determinationē decretalē dñi **J**ohan
nis pape q̄ incipit. **Q**uia quorūdam inter cete
ra dicentis ois vir in cuiuscūq̄ p̄petate et in
usu. **Q**ue q̄dem assertio p̄tinet multa falsa. cum
nec x̄pm ex p̄pationem p̄dictā in se fuisse. nec
etiam imposuisse apostolis. nec sub voto ab eis
fuisse assumptum euāgelica seu apostolica doce
at historia. sed s̄rium euidentius manifestat h̄
decretalis. **D**ico etiam q̄ auctoritates non sunt
ad p̄positum vt liquide apparet intuitu textū
et glosas ordinarias et approbatas. **P**reterea
fuit correlariū quartū q̄ intuli q̄ abdicatione re
rum tp̄alium s̄m animi p̄paratio nem nullā aut
valde imperfectam et fragilem ostendit et efficit p̄
fectionem. pbauit p̄mo. qz semp habent paupe
res. secūdo qz non valet nisi ratiōe actus. igitur
actualis est p̄fectio. **I**stū articulū reuoco tanq̄
falsum et scandalosum. nec pbationes sunt ad p̄
positum.

Item respondendo ad quendā baccalarium de
domo beati **B**ernardi. cum ille dixisset q̄ x̄ps
talia non abdicauit. illud negauit et dixi q̄ x̄ps
nihil sibi retinuit. **I**sta duo dicta reuoco tanq̄
falsa et heretica. qz x̄ps oculos habuit p̄pter in
firmos a fidelibus oblata p̄fusus. que et s̄mōi
necessitatibus et alijs indigentibus tribuebat.
vt et x̄pi euangelium et beatus **A**ugustin⁹ ac et
am determinatio romani pontificis hec testat.

Ultimū correlarium quod posui fuit q̄ n̄ p̄
curauit christus de temporalibus q̄ faciunt di
uites de pauperibus. probauit. quia stituit et nō
habuit potum. et pro nobis nudus i cruce pepē
dit. nunc dico q̄ xp̄us de temporalibus cura
uit. quia non omnia abdicauit vt sup̄ius dictū
est. quod autem innui de diuitibus q̄ nō curāt
de pauperibus. hoc retracto tanq̄ iniuriosū il
lis diuitib⁹ per quorum elemosinas paupes su
stentant. Hec igitur omnia male sonantia sic p̄
us expressa in meo dicto sententiarū principio
male posita reuoco et retracto vt dictum est pro
mittendo bona fide q̄ illa de cetero non tenebo.
nec dogmatizabo et ita iuro. veniam humiliter
ip̄lorans de commissis. Hec omnia predicta dicit
frater Dionysius iterū omnino in presentia ma
gistri Guillelmi romani lectori sacri palatii apo
stolici et aliorū nouem magistrorum in theolo
gia Parisius reuocauit. et ad sancta dei euange
lia iurauit se appellacionem quam interposuerat
non prosecuturum ac conclusiones predictas et
correlaria tanq̄ falsa erronea et heretica abura
uit s̄m tenorem reuocationis alias per eum fa
cte Parisius. modo et forma superius annotat.
Hec autem reuocatio facta est auisione i domo
p̄fati magistri Guillelmi romani. Anno. m. ccc.
lxxv. die ultimo mensis Januarij. inditione ter
tia. pontificatus sanctissimi in christo patris et
domini nostridni Urbani diuina prouidentia
pape sexti. anno tertio.

Reuocatio articuloꝝ p̄dictoꝝ facta p̄ eisdem
fratrem Dionysiu in disputationib⁹ solennibus
publice facta in ecclesia p̄dicatoꝝ Parisi⁹ An
no dñi. M. ccc. lxxv. die iouis. post Quasi mō.
de mādato reuerendissimi in xp̄o p̄ris et domi.
dñi cardinalis beluacensis commissarij ad hoc p̄
dem apostolicā deputati.

Item cū debui exponere dicta mea in curia ro
mana coram reuerendissimis p̄ribus dominis
cardinalibus nemāensi et yabrensi addidi p̄po
sitiones que sequunt̄ videlicet q̄ xp̄us in morte
osa simpliciter abdicauit. Ista reuoco tanq̄ fal
sam erroneā et hereticam.

Item dixi q̄ qñ corpus in sepulchro māsit. ibi ca
ritas abstulit ab eo oēm p̄petatem et dominū.
istā reuoco tanq̄ falsam erroneā et hereticam.

Item dixi q̄ tunc vacauit sedes generalis dñi
vsq̄ ad diē istā vt seq̄t̄ ex p̄dictis seu ad sensū p̄
dictarū. reuocauit et reuoco tanq̄ falsā et erroneā

Item q̄ aiqui dicunt q̄ dixi in p̄dicta declara
tione. p̄mo q̄ lex amoris. i. charitas que status
p̄fectum facit est inseparabilis a nobis. et q̄ loque
bar de charitatē. siue de lege amoris ex cui⁹ ob
seruatione. u. obseruantia vniscuiusq̄ status
p̄fectio mensurā loquendo de meritoria perfe
ctione in homine vsūm rationis habente. secun
do q̄ cuilibet creature rationali hec lex natura

liter est indita. et tertio q̄ deus s̄m hanc legem vt
uit. Ista p̄positiones non credo me dixisse ne
q̄ dixi. q̄ istas reuoco falsas erroneas et hereti
cas. p̄dictas aut̄ p̄positiones p̄ me reuocatas
abiuro et promitto eas de cetero nec tenere nec
dogmatizare publice vel occulte et veniam peti
ui et peto humiliter de commissis.

Capitulum. xxix.

Reuocatio magistri Johannis de calo
re. Anno dñi. M. ccc. lxxij.

Antequā descendat

ad conclusiones habeo aliq̄ dicere. q̄ in primo
articulo mearū vesp̄eriaz posui duas p̄positio
nes. vnam. s. q̄ summus legislator deus ipse di
gnus ē infinitis p̄fectionibus quas nec habuit
nec habet nec habere p̄t. Nūc dico q̄ ista p̄
positio male sonat. imo reuoco eam in sensu ca
thegorico falsam que sensum facit. nec i illo sen
su intellexi eam: s̄ in sensu hypotetico. s. q̄ si esset
infinite p̄fectiones imaginabiles q̄s deus non
h̄ adhuc esset dignus illis p̄fectionibus. Eodē
mō de secunda p̄positione. s. q̄ infinite p̄fectio
nes simul in legislatoris essentia sunt dignitas
ad infinitas alias.

Item q̄ ex p̄dicta intuli vnum correlariū. s. q̄
dictus legislator dignificauit se in carne ad sua
assumptionē hypostaticā. intellexi dignificauit
id est manifestauit.

Istud aut̄ quod vltra addidi. s. q̄ si alis nō fuisset
assumptus s̄m hominē dignus esset q̄ frue
retur. et istud pluries reiteraui dico q̄ intellexi
et ptuli tanq̄ disputabile. nūc dico q̄ nō est dis
putabile et q̄d est falsum.

Item q̄ p̄posui in mea p̄clusionione tertij articuli q̄
subducta p̄rogatiua disparis acceptiois vitari
sub falsitate staret vt verus cultor nō ampli⁹ q̄
falsus meref et istā pluries reiteraui. dico q̄ ma
le sonat. q̄ p̄cedit ex vna sup̄positōe impossibilis
alijs t̄m posset apparere possibilis.

Fuerūt parisius qui

dam discipuli cuiusdam almarici noie studētes
parisius q̄ dixerūt mortuo eo. q̄ illud q̄ alis est
peccatū mortale vt stuprū factū in charitate nō
est peccatū. impunitatem peccatoꝝ p̄mittētes
deū bonū et non iustū dicentes. q̄ ab ecclia pro
pter h̄mōi condemnati a rege francie extra por
tas sunt cōbusti. Heresarcha v̄o eorū almaric
us a genera i concilio rome p̄demnat⁹ est et ex
cōmunicatus et ex ciuitate exhumatus. et cinis
et ossa p̄ sterquiliniū sunt dispsa et merito.

Capitulum. xxx.

Articuli Ludouici reuocati.

Anno domini. M. ccc. lxxij.

Primo probādo pri

52

nam ptem pme suppositionis arguit sic. Ad q̄
libet nomen velle vel nolle respectu cuiuslibz p
ducibilis ad extra sequit̄ necessario mutatio in
volitate pfecta. Deinde arguit hypoteticē sic.
Si deus de nouo aliqd̄ velle vel nolle ad extra
seu si in deo esset nouum velle vel nolle ad extra
ipse intrinsecē mutaret̄. igit̄ velle et nolle dicunt
denominationem intrinsecā. et hec fuit mēs mea
p hoc q̄ dixi in secunda pbatione huius q̄ tam
velle vel nolle ad extra est actus vitalis pfecte
voluntatis ipam immutans vitaliter non intel
lexi q̄ p velle et nolle deus mutaret̄ intrinsecē. s̄
q̄ sunt opera vitalia. Sed q̄ apud multos iste
modus loquendi velle diuinum immutat volū
tatem diuinam. significat enim q̄ ipse intellectus
mutatur. et non placet domino cancellario et fa
cultati q̄ de cetero in diuinis tali modo q̄s vta
tur. dixi in secundo correlario pme suppositōnis
q̄ licet pfecte voluntatis seu diuine essentie q̄s
libet intrinsecum sit absolute necessariuz s̄m suū
esse reale. tamen est aliquid intrinsecus ptingēs
et non est necessarium s̄m suū esse formale. patet
de nolle et velle ductis ad extra. Istud sicut ex
plano et dico q̄ nihil intrinsecum deo est contin
gens s̄m intellectum quem facit tanq̄ catholi
ce fidei dissonum. Similiter istud q̄ dixi in ter
tia correlario q̄ stat deū esse intrinsecē aliquale
et ipm posse non esse tale. et tñ ipm esse talem im
mutabiliter debet sic intelligi. i. stat deum aliqd̄
velle ad extra et ipm posse hoc enū q̄ velle. et tam
ipmutabiliter. Qd̄ dixi in pbatione huius q̄ nō
est inconueniēs q̄ aliqd̄ sit deus s̄m suuz eē rea
le. et tñ non sit deus s̄m suū esse formale debz sic
intelligi. i. q̄ aliqd̄ sit deus realiter. et tñ aliqua
formali denominatione denominat̄ que sibi nō
cōpetit p̄cise q̄ deus. sed ratiōe alicuius effectus
vnde supra dicti damnant hanc ppositionē tā
q̄ fidei dissonam s̄m intellectū quē facit. s̄. q̄ ali
quid est deus s̄m suū esse reale. et tñ ipm nō eē deus
s̄m suū esse formale.

Itē dixi in nono correlario q̄ nō stat intellectū
pfectum cognoscere vera ptingentia et illoz ad
extra nō esse pductiuam voluntatē.

Item dixi in decimo q̄ pfectus intellectus ad eē
peccati vt p̄ctm̄ est non pōt immediate applica
ri cognoscitiuo et q̄ ex isto sequit̄ finalit̄ pecca
tum esse vel deformitatē aīme non est pprie ali
q̄ veritate verū. p̄mū est maledictū et falsum. qz
ad hoc sequit̄ q̄ deus non cognosceret peccata
aut voluntatē diuinā horū esse pductiuā. quo
rum vtrunq̄ est falsum et se. undū fuit als p̄dē
naturū. Et alia correlaria p eo q̄ p̄mo pueniūt
falsa sunt et male sonāt. In secūdo correlario se
cunde ppositōnis dixi q̄ stat a iqd̄ esse actu mi
raculosum et tñ in illo q̄ sic actuat nullā ponere
pfectionem simpliciter. argri nostri istū moduz
loquendi non approbant. s̄. q̄ deus actuetur sic

nec illū q̄ deus immutet̄.

Item in quarto et quinto correlarijs scde suppo
sitionis dixi q̄ pfecta voluntas non intēsus di
ligit p̄destinatum q̄ diligat p̄scitum. et q̄ nō p̄
intēsiue diligit se q̄ diligat diabolu in eē natu
rali. nō debui ista dicere qz in auribus audiētū
male sonant et falsa sunt. cum s̄m Auḡ. aliqd̄ di
ligere sit ei velle bonum. et ideo intēsius dilige
re est ei magis bonum velle. et ita cōmunit̄ in
telligunt homies.

Correlariū octauū fuit tale q̄ q̄libet volitio q̄
deus vult a eē nō min⁹ distinguit formalit̄ a voli
tōe q̄ vult b esse q̄ deus distinguit a materia p̄
ma realiter. pbauit p hoc qz q̄libet volitio qua
deus vult a esse immense formalit̄ distinguitur
a volitione qua vult b esse. Correlariū hoc eē fal
sum. pbatio erronea qz non est admittendū q̄li
ter cū qz in deo sint plura immensa aut plā im
mensa esse distincta.

Correlariū nonum fuit. nullum velle immēsum
pfecte voluntatis continet aliquid ad extra pro
ducibile. hoc est falsum. qz velle dei est cā reruz
In pbatione aut correlarij scripsi q̄ si potētie
volitiue angeli. volitio domini que est immēsa
esset actualis volitio. qd̄ nō reputo impossibile
et tamen p hmoi volitionem et cetera. p̄dictuz
correlariū nunq̄ putabam possibile. nec credo
dixisse eē possibile. et est erroneū. qz als fuit re
probatū. ac etiam quicqd̄ ex eo sequit̄ inq̄tum
ex hoc sequit̄ est possibile.

In tertio correlario tertie suppositōis dixi q̄ pec
catum esse pfecta voluntas deus nō potest im
mediate nolle. et in alio q̄ peccatū nō est imme
diate odibile a pfecta volūtate. Ista male so
nant et discordant scripture et dictis sanctorum.
hoc autē inuili ex duobus correlarijs. quorum
vnum fuit q̄ pfecta voluntas quicqd̄ extrinsecus
potest immediate velle. p̄ter immediate nolle
et econuerso. Aliud est q̄ quicqd̄ immediate ip
sa potest nolle potest efficere. q̄ applicata ad pec
catum formaliter sumptum falsa sunt et male so
nant.

Itē sextū correlariū fuit quolibet extrinsecuz p
fecta libertati seu voluntati eque ab ip̄ est odi
bile sicut diligibile et econtra. hec ppositio eē
ronea. et repugnare videt̄ voluntati diuine.

Secūda conclusio mea fuit. Euidētē ad cōtra
dictoria in intellectu diuino formalit̄ immense
formalit̄ repugnant. dixi in pbatione q̄ quelibet
earū immensa. nunc dico q̄ illa cōclusio cuz
suis correlarijs et sua pbatione male sonat quā
tum ad hoc q̄ designant in deo esse plura et im
mensa distincta. quod iam fuit hic et superius re
probatū. Quāntū etiā ad hoc qd̄ dicit̄ et immen
se repugnat male sonant. qz ad hoc daf̄ intelli
gi qz repugnantia sit intrinsecē in deo

Capitulum xxxij.

Tomæ et modus re-

uocationis facta Parisius p fratrem Guido-
nem ordinis heremitaru sancti Augustini actu
legentis Parisius sententias in schol dicti ordi-
nis Anno domini. M. ccc. liiij. xvj. die mensis
M. aiij. Et hoc anno legendo et respondendo am-
bulavi in magnis et mirabilibus sup me. vbum
veritatis non recte tractando: s; vbis conteden-
do pphanis et vaniloquis que ad impietate p-
uocant et audientiu subuersione. et qbus fact-
sum occasio scandali in sanctissima facultate et or-
dine meo quod mihi displicet bono corde. idcir-
co iuxta piam et sanctam ordinatioz dñi Cæcel-
larij Parisien. ac ceteroz mgroz reuerendoru
theologicæ facultatis. quozu correctioni et ordi-
nationi me submissi et submitto dicta mea scripta
volo reuocare et intentionem meã ostendere bo-
nam. nõ obstantib; dictis et scriptis in forma q
sequit. Et licet domini et mgri reueredi istas cõ-
clusiones posuerim non est intentio mee nec vn-
q; fuit p dñi etiam eas sustinere ptiaciter.

Reuocatio facta Parisius
Anno dñi. M. ccc. liiij.

Primo dixi istam cõ-

clusionem. Caritas que semel labit vel deper-
ditur nõq; fuit vera caritas. et iam pbauit con-
tra baccalarium beate marie de monte carmelo.
hãc reuoco tanq; falsam et hereticã. et etiam que
eneruat effectum sacramentoz. s; baptismi et pe-
nitentie. et etiam s; decretum ecclie in. c. fide i. ex-
tra de sum. tri. et fide ca. in. de. etiam t. nõq; scip-
sam interimentẽ. quod em null'o mō vere est. de-
seri non potest. vt ait Gratianus. et psumptuose
positum esse. q; eam dixi va. de pbabilem. et m
est contra cõclusionem et doctoru opinionem. s;
mgri sententiã. Gratiani et plurim. aliorum.
Si que vto autoritates Augustini vel alioz vi-
deant ad oppositum. intellig. nde sunt de chari-
tate finali que manet in patria. de qua loquitur
apls. j. ad Thori. xij. Caritas nunq; excidit.
Vel intelligendũ est de caritate fm efficaciam
vt mgri met videt glosare.

Secundo ex hoc intuli q; pscitus existẽs in cha-
ritate non pōt mereri vel elicere actũ meritoriu
vite iuxta scalam vite nostre. reputo falsus et cõ-
tumeliosum.

Tertio dixi contra baccalarium pdicato:ũ confe-
rendo cum ipso q; hõ meret vitam eternã de cõ-
digno. id est. q; si nõ dare ei fieret sibi iniuria. et
scripsi q; deus faceret sibi iniuriã et hãc pbauit.
Istã reuoco tanq; falsam hereticã et blasphemã
et mihi s; dicentem in cõclusionem infra recitanda.
q; dicit totũ est a deo ita q; nihil a voluntate.

Quarto dixi in disputatione respõdendo de qli-
bet q; si nullum esset liberũ arbitriũ adhuc esset

peccatum. quod scripsi in hac forma. pono vnũ
pbabile. s; si nullũ esset intentũ vl volitũ adhuc
esset pctm tantum mali vel meriti. pbatio fuit. q; a
imaginato q; nul um esset arbitriũ adhuc esset i
dei puitu malũ. hanc reuoco tanq; falsã mani-
feste erroneam et hereticam scandalosam et blas-
phemã.

Quinto dixi q; bonũ meritũ est a deo ita q; nihil
est a voluntate. quã in hac forma scripsi. tãti meri-
ti est ex qto bñplaciti intenti et voliti nõ ex qto
hanc reuoco tanq; falsam scandalosam et in fide
suspectã et mihi ptradicentem in tertia ppositõe
superius reuocata.

Sexto dixi q; de; pōt aliquẽ necessitare pueniẽ-
do voluntate ad bonũ actum. quẽ errozẽ scripsi
in hac forma. deus qñq; puenit ita voluntatem
puri viatoris q; nunq; pōt in nõ actũ meritoriu
pbauit sic. aliter sequeret q; hõ posset mutare di-
uinum ppositũ. Secõdo q; hõ posset facere hoiez
mendacẽ. alia sententia pbabilis est ista q; deus
posset necessitare aliquẽ ad bonũ actũ puenien-
do. hec sustineri pōt. Probationẽ tñ adduxi ad
hanc scandalosam et in fide suspectam.

Septimo dixi q; est dare plures vnitates: q; nõ
faciunt numerũ. quod reuoco tanq; falsum scan-
dalosum et in fide suspectum q̃tum ad trinitatez
in diuinis.

Octauo dixi et scripsi q; nulla creatura ronalis
specialit̃ est in se nisi q; deus est sibi eẽ. et ex hoc
intuli in eodem scripto q; in omni eo qd non est
deus essentialius est nõ esse q; esse ipm. has re-
uoco falsas false positas et erroneas.

Nono dixi et scripsi q; aliqd pōt esse sine tẽpe in
merito et peccato. et pbauit q; possibile fuit vl e
aliqd esse in instanti eternitatis in merito. et p-
sequenter in instanti tps in peccato. et iterato in
instanti eternitatis in merito. hãc reuoco cũ sua
pbatione tanq; falsam fatue positam et in intelli-
gibilem.

Capitulum. xxxij.

Reuocatio facta Anno dñi. M. ccc. l. j.

Quia ego simõ in re-

spondendo in vespis exponẽdo vl declarando
terminos q̃stionis q; hoc nomen Jesus dictus
est de deo accidentaliter. et ex pte significat filiũ
dei qui assumpsit naturam humanã. Ponendo
cõclusiones posui p pma cõclusionem q; h ppo-
sitiõ est possibilis. Jesus nõ est deus. pbauit ex eo
q; humanitate assumpta. p possibile deposita.
Jesus nõ est deus. et intuli q; hec est possibilis.
Jesus pōt nõ esse deus.

Secõdo q; Jesus pōt esse et nõ esse Jesus. exposi-
tionem et significatiõẽ huius nomis Jesus re-
puto insufficientem falsificantẽ cõclusionẽ et cor-
relarium. posito nanq; q; hoc nomen Jesus si-
gnificat illud qd significat hec oratio filius dei
qui assumpsit naturã humanã. hec. Jesus nõ e

deus. nō est possibil. sicut nec ista filius dei q̄ assump-
sit naturā humanā nō est deus.

Item posito eodē hec. Iesus pōt eē r̄ nō eē de⁹
est falsa. sicut illa. filius dei q̄ assumpsit naturā
humanā pōt esse r̄ non esse filius dei q̄ assumpsit
naturā humanā. hanc p̄clusionem reputo sicut
hereticā stante dicta positōe.

Itē post secundā p̄clusionē intuli p̄mū correla-
rium q̄ Iesus nō pōt esse deus. fm̄ q̄ Iesus nō
pōt desinere esse deus. correlaria nō fuerūt ponē-
da sine distinctionibus. Itaq̄ expono ea r̄ dico
q̄ si termin⁹ subiectus Iesus stat p̄ simpliciter per-
sona que dicitur Iesus. correlaria sunt catholice tenē-
nda. Si vō idem termin⁹ Iesus p̄ vno xp̄o
ex p̄sona vbi r̄ humanitate p̄stituto. vici⁹ p̄ im-
plicito q̄d significat r̄ p̄ quo stat in dicto p̄ime
p̄clusionis r̄ in dicto p̄mi correlarij ex p̄clusionē
p̄ma ill'ati. ip̄a correlaria nō sunt catholica s̄ fal-
sa. nec etiam stant cū p̄clusionē p̄ma. nec cū cor-
relario p̄mo ex p̄clusionē p̄ma illato.

Item posui p̄clusionē secundā q̄ nulla res q̄ est
deus pōt nō esse deus. r̄ intuli correlariū tertiū
q̄ nulla res est aut pōt esse. que mō non sit deus
r̄ aliq̄n possit eē deus. Corr. lariū q̄ quartum
q̄ nulla res est aut esse pōt que possit incipere esse
deus. conc'usionem sic vniuersalit' intellectam
q̄ termin⁹ subiectus distribuatur p̄ re que p̄ cō-
municatiōe idiomatū est vel pōt esse deus. re-
uoco sicut falsam r̄ hereticā. correlaria e. iam ta-
li vniuersalitati intellecta reputo sicut falsa erro-
nea r̄ heretica.

Item posui p̄clusionē tertiā q̄ deus pōt aliq̄līe
se habere qualiter se nō habet ac etiam eē aliq̄-
lis qual' non est. Et ad p̄bandum h̄ induxi p̄
exemplo q̄ deus p̄ pōt esse hō et nō esse hō. cō-
clusio vt posita fuit nō bene sonat in eo. q̄ rōne
relatiui reciproci sonat q̄ sbe dei de nouo possit
aduenire habitudo aut q̄litas realis. r̄ iō intel-
lectus quem habui poti⁹ fuit exp̄mēdus in hīs
vbi aliqua creatura se pōt habere aliquid
ad deum qual' non se h̄. Exemplū etiā ad con-
clusionem nō cōuenit. qm̄ adhuc posito q̄ deus
pater pōt esse hō r̄ nō esse hō p̄sequit' q̄d de⁹
pōt esse aliq̄d q̄d non est. sicut ex decretali argui-
tur extra de here. cum xp̄s. r̄ nō sequit' p̄prie q̄
deus pater possit esse aliqualis qualis nō est. aut
aliquid se habere q̄litate nō se habet. Ex con-
clusionē tertiā intuli tertiū correlariū q̄ quis se
suis fuerit ad eterno semp̄ patri coequalis tamē
aliq̄n fuit deus qm̄ non fuit Iesus. Istud corre-
larium aliq̄n Iesus erat deus qm̄ nō erat deus.
male sonat r̄ erronee.

Item ex conclusionē quarta intuli quartū cor-
relariū q̄ filius dei qm̄ incipiebat esse filius vgi-
nis. nō incipiebat esse aliq̄d. Istud correlarium
put in distinctionē positū fuit reuoco sicut erro-
neum r̄ hereticū. qm̄ filius dei qm̄ incipiebat eē

filius vginis incipiebat esse aliq̄d fm̄ q̄ hō. et
incipiebat esse aliq̄d q̄d p̄us nōn erat.

Itē ex conc'usione quarta intuli vltimū correla-
rium q̄ nūq̄ hic homo demonstrato qui est xp̄s
siebat christus. r̄ pbauit ex eo q̄ nec pur⁹ homo
siebat xp̄s. nec homo xp̄s siebat xp̄s. correlariū
istud p̄u indistincte fuit positum. reuoco sicut
falsum r̄ erroneū quando in sensu quo hō demō-
stratus staret p̄ filio dei p̄cedendū esset. q̄ aliq̄n
hic hō siebat xp̄s qm̄ filius dei viuit nunc ē hō
aliq̄n siebat hō. dicente euangelio. Verbum ca-
ro factum est r̄c.

Capitulum. xxxiiij.

Isti sunt articuli i qui

bus magis sententiarū non tenet cōmuniter ab oī-
bus. r̄ p̄mo p̄mi libri. p̄mo q̄ charitas q̄ dili-
gimus deū r̄ p̄mū est sp̄s sanct⁹. di. xvij. c. ij
vel q̄ charitas que est amor dei r̄ p̄minō. est
aliq̄d creatum.

Secūdo q̄ nomina numeralia dicta de deo dicitur
solum relatiue. di. xxiiij. c. Et si diligēt. vel
hec nomina numeralia trinus r̄ trinitas non dicitur
positionem: s̄ p̄uationem tm̄.

Tertio q̄ simile r̄ equale s̄nt dicunt de deo p̄-
uatiue. di. xxi. c. Et hoc idem.

Quarto q̄ de⁹ semp̄ pōt quicq̄d aliquādo po-
tuit. r̄ vult quicq̄d voluit. r̄ scit q̄cqd sciuit. di.
xliij. c. p̄terea queri solet.

In secundo libro.

p̄mo q̄ angeli meruerūt beatitudinem p̄ gra-
tiam sibi datam. sed q̄ p̄mū p̄cessit meritum:
sed postea meruerūt p̄ obsequia fidelib⁹ exhibi-
ta. di. v. c. hic queri solet. vel q̄ in angelis p̄-
mium p̄cessit r̄ meritum respectu p̄mi substantia-
lis habet subsequi.

Secūdo q̄ angeli in merito respectu essential' p̄-
mij r̄ in ip̄o p̄mio p̄ficiūt vsq̄ ad iudiciū. di. xj.
ca. p̄terea illud.

Tertio q̄ charitas est sp̄s sanctus. s̄ illa q̄ aīne
q̄litates informat r̄ sanctificat. di. xxvij. c. Cum
igitur.

Quarto q̄ in veritate humane nature nihil trā-
sit extrinsecū. sed quod ab Adam descendit per
ppagationem auctum r̄ multiplicatū resurget
in iudicio. di. xxx. c. penul. Quibus respondēri.
vel q̄ nihil de cibus transit in veritatē humane
nature. nec p̄ generationem nec p̄ nutritionem.

In tertio libro.

p̄mo q̄ anima a corpe exuta sit p̄sona. di. ij. c.
hic apponit a q̄busdam.

Secundo q̄ christus p̄uenienter mortu⁹ r̄ non
mortuus dicit' passus r̄ non passus. di. xxi. ca.
vltimo.

Tertio q̄ christus in triduo mortuus fuit hō.
di. xxij. c. j.

Primo q̄ sacramenta legalia nō iustificabāt etiā si fide ⁊ deuotione fierent. distin. j. ca. Non igit̄.

Sec̄do q̄ hō sine medio videbat deum añ pct̄m eadem di. c. Triplici.

Tertio q̄ circūcisio non cōferebat grām ad bñ opandum nec vtutes ad augmentū: s̄ solum ad peccata dimittenda valeb: t. eadem di. c. Duo igit̄.

Quarto q̄ puuli añ octauū diez morietes incircūcisi pibant ⁊ q̄ cā necessitatis poterant añ circūcidi. eadem di. c. Si x̄o.

Quinto q̄ q̄dam sacramenta noue legis instituta sunt in remediū tñ. vt m̄rimonium. di. ij. c. j. Jam ad sacramenta.

Sexto q̄ baptizati baptismo Jobis nō ponentes spem in illo. non erant baptizandi baptismo xp̄i. di. ij. c. vlti. Hic considerandū. vt aliter baptisimus Jobis cū impositiōe manū equipolebat baptismo xp̄i. ita q̄ baptisat̄ baptismo Jobanis nō erat baptizandus.

Septimo q̄ deus potuit dare potēt̄z creature creandi ⁊ interiūs ab' uendi. i. pct̄ā dimittendi. di. v. c. vlti. Hic querit̄ q̄ sit. Vel sic q̄ deus poterat dare pr̄atem alijs baptizandi interi? ⁊ q̄ creatura potuerit suscipere ⁊ sibi q̄ de? pōt pr̄atez creandi creature cōdicare ⁊ creare p̄ creaturā tā q̄ p̄ ministrum. di. v.

Octauo q̄ scismatici. de q̄dāti. p̄cisi ab ecclā. heretici. excōicati non hñt pr̄atez p̄secrandi corp̄ xp̄i. di. xij. c. Illi x̄o.

Nono q̄ brutū nō sumit vez corpus xp̄i ⁊ si vi deatur. di. xij. c. Illud etiam sane.

Decimo q̄ scia discernendi vi notat habitū scie sit clauis. di. xix. c. j.

Undecimo q̄ ep̄i simoniaci degradati non pñt p̄ferre ordines. di. xxv. c. de simoniaci.

Duodecimo q̄ secūdus maritus alicui? mulieris incognite carnaliter a p̄mo sit bigamus p̄ cognitionem illius: ⁊ phibetur ab eadimibus. di. xxvij. c. vltimo.

Decimotertio q̄ cognoscens sorozem vxori sue nō tenet̄ vxori petenti debitum reddere. distin. xxij. c. de his.

Decimoq̄rto q̄ ille q̄ vxore viuente duxit aliaz in aliena patria q̄ rediens ad p̄sciam vult eā dimittere ⁊ nō pōt. si cogitur ab ecclā remanere et debitū reddere q̄ sibi non credit̄. dicit mḡ q̄ i cipit excusari p̄ obedientiam ⁊ timorē. ⁊ t. netur reddere debitum si petatur. di. xxxvij. c. vlti.

Decimoq̄nto q̄ peccata de eta nō patefiāt a ijs in iudicio. di. xij. c. Hic querit̄ vtrū electis.

Determinatio Parisius facta p̄ almā facultatem theologica. Anno dñi. M̄ccc. xvij. sup̄ q̄busdam sup̄stitionibus nouiter exortis.

Diuersis ortho

do re fidei zelatoribus Cancellarius ecclesie Parisiensis ⁊ facultas theologie in alma vniuersitate Parisien. matre n̄r̄a cum integro diuini cultus honore spem habere in dño. ac in vanitates ⁊ insanias falsas non respicere. Ex antiq̄s latebris emergens nouiter et rozū feda colluuiū recogitare cōmonuit: q̄ plerūq̄ veritas catholica apud studiosos in sacril̄is apertissima est. q̄ ceteros later. nimirū cum b̄ pprium habeat ois ars manifestam esse exercitatis i ea. sic vt et eis p̄surgat illa maria. Cui libet in sua arte perito credendū est. Hinc est orationum illud q̄ b̄hero. ad Paulinū scribēs assumit. Ad medicorum est p̄mittunt medici. tractant fabulā fabri. accedit ad hec in sacris litteris aliud speciale q̄ nec experientia ⁊ sensu p̄stāt vt alie artes. nec possunt ab oculis circūuolūtū nube vitiorū facile dephendi. Eccecauit enim eos malicia eozū. Aut si q̄dem apostolus q̄ propter auariciam multi errauerūt a fide. p̄pterea nō irrationabiliter idolorū fuitus ab eodez nominat̄. alij p̄pter ingratitudinem q̄ cum cognouissent deum: nō sicut deū glorificauerūt. in omnem idolatrie impietate (sicut idē cōmemorat) corruerunt. Idoro Salomonem ad idola. Idonem ad magicas artes p̄traxit dira cupido. Alios postremo misera timiditas tota ex crastino pendens in obseruatiōes sup̄stitionissimas ipsaq̄ depulit. quemadmodū apud Lucanum de filio pompeii magni. ⁊ apud historicos q̄ plurimis notatum est. Ita sit vt recedens peccator a deo. declinet in vanitates ⁊ insanias falsas. et ad eum q̄ pater est mendacij. tandem impudentē palamq̄ apostasiando se cōuertat. Sic Saul a dño derelictus phitonissam cui p̄us aduersabatur consuluit. sic Ehozias deo isrl̄ sp̄reto misit ad cōsulendum deum acharon. Sic deniq̄ eos omēs qui fide vel ope absq̄ deo vero sunt: vt a deo falso ludificent̄ necesse est. Hanc igitur nephariam pestiferam mortif. ramq̄ insaniaz falsarum cū suis heresibus abominationē plus solito nostra etate cementes inualuisse. ne forsitan christianissimū regnū quod olim mōstro caruit ⁊ deo p̄tegente carebit: inficere valeat tam horrendē impietatis ⁊ p̄niciosissime contagiōis mōstrum. Lupientes totis conatib? obuiare. Absc mores in sup̄ nostre p̄fessionis. proq̄ legis zelo succensi paucos ad hanc rem articulos. damnationis cauterio (ne deinceps fallant incogniti) notare decreuimus. rememorantes inter cetera innumera dictum illud sapiētissimi doctori Augustini de sup̄stitionis obseruatiōibus. Ex q̄ tali bus credunt. aut ad eozū domū euntes. aut suis